

ДОКЛАД „RISE“

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА СЕКСУАЛНО НАСИЛИЕ В СПОРТА

БЛАГОДАРНОСТИ

Тази публикация, представлява интелектуален продукт, разработен от организации, част от проект „*RISE Empowered Above Sexual Violence in Sports*“ - 101133924, съфинансиран от Европейския съюз.

Консорциумът от организации участващи в проект „RISE“ благодари за финансирането, получено от Европейския съюз, което осигури провеждането на дейностите по проекта.

Благодарим на служителите, членовете и професионалистите, представляващи партньорските организации, за цялата работа, извършена по време на подготовката и изпълнението на изследването по проект „RISE“, както и за анализа на данни и информация.

Благодарим, и изразяваме дълбока признателност към всички участници в дискусиите и фокус групите по проект „RISE“ за отделеното време и споделянето на опит, гледни точки и коментари.

КОНСОРЦИУМ ОТ ОРГАНИЗАЦИИ „RISE“

- Social Policy and Action Organization (Кипър - Coordinator)
- The American College of Greece Research Center (Гърция) – Партньор
- Sports Club Altis (Гърция) – Партньор
- Асоциация за развитие на българският спорт (България) – Партньор
- Centro Universitario Sportivo - CUS Padova (Италия) – Партньор
- Fundación Red Deporte y Cooperación (Испания) – Партньор
- Zentrum für Innovative Bildung (Австрия) – Партньор

АВТОР

д-р Татяна Халкиду

ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ И СЪТРУДНИЦИ В ПРОУЧВАНИЯТА НА ПРОЕКТ RISE

Татяна Халкиду, др.
Ифигения Качи
Параскеви Тури
Йоанна Дочевска
Пелин Йозтюрк

Рица Вентурату, др.
Деспина Кохлиу, др.
Наталия Руци
Ивайло Здравков, др.
Фетие Айтач

Хрисанти Нега, др.
Мария Калогеру
Марта Гравина
Мелина Рупрехт

ПРОЕКТЪТ „RISE - RISE EMPOWERED ABOVE SEXUAL VIOLENCE IN SPORTS“.

Проект „RISE - Rise Empowered Above Sexual Violence in Sports“, представлява иновативен проект, насочен към превенцията на сексуалното насилие в спорта. Сексуалното насилие се счита за едно от най-сериозните социални явления, което може да се случи на всеки, независимо от пол, възраст, раса, на всяко място и по всяко време. Колкото повече хората осъзнаят пагубните последици, причинени на жертвите на сексуално насилие (травми, които дори могат да причинят смърт) и колкото повече се предприемат действия за първична превенция, шансовете за борба с насилието нарастват значително. Продължителността на проекта е 36 месеца и е съфинансиран от Европейския съюз.

Проектът предлага иновативни и ефективни дейности, които допринасят за борбата с всички форми на сексуално насилие в спорта. Различните форми на сексуално насилие включват - сексуален тормоз, сексуално насилие над деца, изнасилване или опит за изнасилване, разпространение на голи снимки/видеоклипове без съгласие, неприлични коментари, манипулация, дигитално сексуално насилие, непристойно излагане и други. По време на изпълнението на дейностите, се борим и с други свързани форми на насилие, включително психологическо, физическо и вербално насилие, които в повечето случаи съществуват успоредно със случаите на сексуално насилие.

Цели на проекта RISE

а) да разработи и популяризира цялостен набор от политики, насоки и методи за превенция на сексуалното насилие, които да бъдат приети от различни заинтересовани страни в спорта, надграждайки съществуващи практики, разработени в рамките на предишни проекти на ЕС и на автентични данни и информация, събрани по време на изследователски проучвания, проведени по този проект;

б) да повиши чувствителността, да повиши осведомеността и да подобри знанията, ноу-хау и уменията относно методите и средствата за превенция на сексуалното насилие. По този начин ще допринесе за осигуряването на безопасна и свободна от сексуално насилие спортна среда, като в същото време осигурява навременна намеса за предотвратяване на актове на сексуално насилие;

в) да се повиши осведомеността сред младите хора, особено спортистите, относно явлението сексуално насилие, рискови индикатори, техники за превенция, докладване и действия в подкрепа на жертвите от подобен акт.

RISE Бенефициенти/Целеви групи

Спортисти, спортни професионалисти (треньори, спортни лидери, спортни мениджъри, учители по физическо възпитание), учени и обучители в спорта, заинтересовани страни в спорта (управителни органи на спорта, спортни организации, спортни клубове), създатели на спортни политики и експерти по политиката, спортни администратори, НПО и държавни служби, участващи в превенцията на сексуалното насилие.

Дейности по проекта RISE

- Проучвания, проведени за идентифициране и оценка на нуждите на ключови заинтересовани страни в спорта по отношение на знания, умения, чувствителност и осведоменост относно превенцията на сексуалното насилие в спорта и измерване на разпространението на сексуално насилие в спорта;
- Разработване на протоколи, ръководства и наръчници;
- Разработване на образователна и обучителна програма за превенция на сексуалното насилие в спорта, публикувана на Платформа за електронно обучение;
- Образователни и обучителни действия за подобряване на знанията, практическите умения и ноу-хау, както и чувствителност и повишаване на осведомеността относно превенцията на сексуалното насилие и разработване на образователни и повишаващи осведомеността аудио-визуални инструменти и материали;
- Разпространение и използване на резултатите.

Резултати по проекта RISE

Резултатите от проекта включват публикуване на изследователски доклади, протоколи, политики, ръководства, национални и международни програми за обучение, платформа за електронно обучение, кампания за повишаване на осведомеността и промоционални материали, включително видеоклипове, организиране на Европейски форум и национални информационни дни.

ИНФОРМАЦИЯ:

Уебсайт: <https://rise-project.org/>

Фейсбук: <https://www.facebook.com/rise.empowered/>

Instagram: <https://www.instagram.com/rise.empowered/%20>

Канал в You Tube: https://www.youtube.com/@RISE_Empowered

Контакт чрез имейл:

Кипър

- Организация за социална политика и действие (SPAO) - E-mail: info@socialpolicyaction.org

Гърция

- Изследователски център на Американския колеж в Гърция, (ACG-RC) - E-mail: irb@acg.edu
- Спортен клуб АЛТИС (AS ALTIS) - E-mail: asaltis@outlook.com

България

- Асоциация за развитие на българският спорт (АПБС) - E-mail: info@bulsport.bg

Италия

- Centro Universitario Sportivo di Padova (CUS Padova ASD) - E-mail: europa@cuspadova.it

Испания

- Фондация Мрежа за спорт и сътрудничество (Red Deporte) - E-mail: rdc@redeporte.org

Австрия

- Иновационен образователен център (IEC Austria) - E-mail: info@zentrumib.org

ЗАБЕЛЕЖКА

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA.

Съдържание

1. Въведение.....	8
История и литературен преглед.....	8
Цели на изследването.....	10
Обхват на изследването.....	11
2. Методология.....	12
Анализ на информационни източници.....	13
Идентифициране на подходящи източници.....	13
Сравнение между държавите.....	14
Заключения от анализа.....	14
Първични изследвания.....	14
Дизайн, разработване и внедряване на въпросника.....	15
Етични съображения.....	15
Организиране на експертни фокус групи: процес и методология.....	16
3. Констатации.....	17
1. Правни рамки.....	17
2. Политики и насоки.....	20
3. Механизми за докладване.....	23
4. Услуги за поддръжка.....	25
5. Споделени предизвикателства.....	25
6. Обобщение на вторичните данни.....	26
4. Констатации от дискусия във фокус група.....	28
1. Разпространение и развитие на сексуалното насилие в спорта: сравнителна перспектива.....	28
Ключови теми в различни страни.....	31
2. Често срещани форми на сексуално насилие в спорта: сравнителен анализ и намиране на общи знаменатели.....	31
Ключови теми в различни страни.....	33
3. Рискови фактори и характеристики на спортната среда, допринасяща за сексуално насилие: Сравнителна перспектива.....	34
Ключови рискови фактори в различните страни.....	36
4. Културни и обществени влияния върху сексуалното насилие в спорта: Сравнителен анализ.....	37

Ключови теми в различни страни	39
5. Недокладване на сексуално насилие в спорта: Предизвикателства и демографски различия	39
Ключови теми в различни страни	42
6. Въздействие на движението #MeToo и медиите върху осведомеността относно сексуалното насилие в спорта: Стратегии и интервенции	42
Ключови стратегии и интервенции	44
5. Заключение	45
Извадки	45
Резултати	47
Заключение	51
6. Сравнителен анализ	53
Синтез	53
Сравнения между страните	54
Заключение	54
7. Обсъждане	56
8. Заключение и препоръки	58
9. Информационни източници:	60

1. Въведение

История и литературен преглед

Сексуалното насилие в спорта е важен проблем, който дълбоко подкопава безопасността, благосъстоянието и доверието на спортистите. Въпреки че спортът често се приема като среда, която насърчава развитието, работата в екип и постиженията, той може също така да създаде условия, при които дисбалансът на властта и злоупотребата процъфтяват (Fasting., Chroni, and Knorre, 2014). Изследвания по този въпрос, проведени в различни страни, подчертават глобалния характер на проблема. Въпреки това, значителни разлики в методологиите – като дефиниции за сексуално насилие, целеви групи, профили на извършители или фактори, които допринасят за това – са довели до различни нива на разпространение. Когато говорим за модели на извършване на сексуално насилие, те варират в рамките на спорта; някои проучвания посочват съотборници или други спортисти като извършители (Basile et al., 2020; Cheever & Eisenberg, 2020), докато други проучвания посочват треньори, учители или инструктори като извършители (Brackenridge et al., 2008). Изследване (Alexander et al., 2011) подчертава разликите в ролите на извършителите: на по-ниски нива на състезание нарушителите често са връстници, докато на по-високи нива треньорите са по-често идентифицирани. В допълнение към това, скорошни констатации показват, че връстниците спортисти могат да играят по-голяма роля в динамиката на злоупотребата, отколкото се признаваше преди (Bjørnseth & Szabó, 2018).

Факторите, допринасящи за сексуалното насилие в спорта, също варират значително и се влияят от културни и контекстуални елементи. В Гърция, например, социокултурната динамика създава среда, която позволява такова насилие. В проучване (Chroni and Kavoura, 2022) подчертават как фините прояви на патриархалност и колективизъм насърчават култура на мълчание, което обезсърчава жертвите да говорят открито и предотвратява докладване му. Сексуалното насилие срещу деца в спорта е особено тревожно, като момичетата са непропорционално засегнати, малцинствените групи са изложени на повишен риск, а спортистите на по-високи нива на състезание са по-уязвими (Bjørnseth & Szabó, 2018). Други проучвания са установили, че студентките по спорт са подложени на високи нива на сексуален тормоз, с малко по-високи нива в образователните среди (38%), отколкото в спортните среди (34%) (Fasting et al., 2014). Тази констатация оспорва предположението, че спортната среда е основното място за подобни инциденти, като подчертава необходимостта от подобрени стратегии за превенция и в образователните институции.

Самото естество на спорта – често йерархичен, напрегнат и тясно свързан – може да влоши уязвимостта. Спортните условия често включват уникални рискови фактори, като близки отношения, интензивен физически контакт и изолирана тренировъчна среда и тези условия могат да направят по-младите спортисти особено уязвими. Например физическият контакт между треньори и деца спортисти, рутинна част от професионалните отговорности, може да размие границите между подходящо и обидно поведение. Тази сива зона предполага, че е много проблематично и може да допринесе за недостатъчно докладване и води до по-ниски

оценки на разпространението, вариращи от 2% до 8% (Parent & Hlimi, 2012). Ограничената наличност към днешна дата на количествени проучвания за сексуалното насилие в спорта, особено сред деца, допълнително усложнява разбирането на проблема, като по този начин възпрепятства осъществимостта на разследването на тази конкретна тема с пълен контрол. Много проучвания разчитат на малки извадки, често от елитни спортни контексти (McPherson et al., 2016). Въпреки това, мащабно ретроспективно проучване на Alexander et al. (2011), включващо над 6000 студенти, разкрива, че 29% са преживели сексуално насилие по време на периода си като деца-спортисти. Тези констатации подчертават спешната необходимост от всеобхватни изследвания и целенасочени интервенции на международна платформа.

Проучванията, фокусирани върху разпространението на сексуалното насилие при спортисти през целия живот, включващи опит в и извън спорта, остават оскъдни. Забележително изключение е проучване (Ohlert et al., 2020), проведено в сътрудничество с Германския олимпийски и параолимпийски комитет. Това проучване анкетира 1529 елитни спортисти, разкрива, че 54,2% са преживели сексуално насилие през живота си, като 20,6% съобщават за тежки инциденти. Въпреки, че инцидентите са по-често срещани извън спорта, 48% от жертвите съобщават, че са преживели злоупотреба и в двата контекста, което подчертава значително припокриване и всеобхватния характер на проблема. Друго скорошно европейско проучване, анкетиращо над 10 000 млади възрастни в шест европейски страни, разкри тревожни открития относно сексуалното насилие в организирания спорт. Във Фландрия (Белгия) 32% от респондентите съобщават, че са преживели поне една форма на безконтактно сексуално насилие, докато 20% съобщават за поне един случай на контактно сексуално насилие в контекста на организирани спортове преди 18-годишна възраст (Hartill et al., 2021; Vertommen et al., 2021). Трябва да се отбележи, че тези инциденти често не са изолирани, а повтарящи се събития, които обхващат продължителни периоди.

Тези констатации подчертават жизненоважната необходимост от по-голяма осведоменост, стабилни стратегии за превенция и целенасочени изследвания за цялостно справяне със сексуалното насилие в спорта, а спортните ръководни органи играят основна роля в справянето с предизвикателни проблеми като сексуалното насилие в спорта. Като ключови заинтересовани страни, те притежават авторитета, ресурсите и обхвата, необходими за насърчаване на осведомеността, прилагане на превантивни мерки и влияние върху културната промяна в спортната екосистема и тяхното участие в проучвания на чувствителни теми като сексуалното насилие е от решаващо значение поради няколко причини. Първо, органите за управление на спорта могат да улеснят достъпа до спортисти, треньори и други ключови участници, позволявайки на изследователите да събират стабилни данни, които точно отразяват реалностите на спортната общност. Техните установени мрежи позволяват цялостни проучвания, които обхващат различни нива в спорта и различни популации, като гарантират, че констатациите са приобщаващи, прозрачни и представителни. Второ, тяхното одобрение на такова изследване придава достоверност и легитимност на усилията, като насърчава по-голямо участие и насърчава доверието между заинтересованите страни. Когато ръководните органи

подкрепят тези проучвания, това сигнализира за ангажимент за прозрачност и отчетност, които са от съществено значение за справяне със системни проблеми.

Разбирането колко широко разпространено е сексуалното насилие в спорта е от решаващо значение. Без ясни и надеждни данни е невъзможно да се разбере пълният мащаб на проблема или да се знае кой е най-застрашен, кога и къде: Проучването на разпространението му позволява на организациите и политиките да видят по-голямата картина, тъй като показва модели, подчертава проблема области и помага да се идентифицират спортистите и спортните настройки, които се нуждаят от внимание. Въоръжени с това знание, организациите могат да разработят обмислени политики и програми, които адресират и предотвратяват тези предизвикателства директно, предлагайки значима подкрепа и практически решения на засегнатите. Освен статистиката, изучаването на разпространението на сексуалното насилие изпраща силно послание: този проблем има значение и няма да бъде пренебрегнат. Разкриване на реалността на това, пред което са изправени спортистите като предизвикателства, тишината, която често заобикаля тези преживявания и може да даде на потърпевшите смелостта да излязат напред и да поискат промяна, знаейки, че не са сами. В дългосрочен план, това изследване не е само за коригиране на настоящето, но и става въпрос за прекрояване на бъдещето. То кара спортните организации да поемат отговорност и да изграждат системи, които дават приоритет на безопасността, справедливостта и уважението. Като стигнем до корена на проблема, можем да гарантираме, че спортът ще остане място, където хората могат да се развиват, да постигат успехи и да процъфтяват – без страх или вреда. Такива въпроси наистина са били разглеждани в литературата (Доклад на Световната здравна организация, 2014 г.) и въпреки това едва ли са били включени и прилагани в световен мащаб във връзка със сексуалното насилие в спорта.

Цели на изследването

Основната цел на това проучване е да хвърли светлина върху разпространението на сексуалното насилие в спорта в Кипър, Гърция, България, Австрия, Италия и Испания. Изследователският екип на RISE има за цел да предостави ясно, основано на доказателства разбиране за това колко широко разпространено е сексуалното насилие в различни спортни контексти и в различни европейски страни. Точните данни за разпространението са от съществено значение, за да се наруши мълчанието около проблема, да се оспорят предположенията и да се създаде информирана основа за ефективни интервенции. Изследователското проучване RISE се стреми да отиде отвъд простото измерване на разпространението, като също така идентифицира модели и рискови фактори, свързани със сексуалното насилие в спорта. Разбирането кой е най-засегнат – независимо дали става въпрос за конкретни възрастови групи, пол или видове спортове – дава жизненоважна информация. Например, по-младите спортисти може да са особено уязвими поради дисбаланс на властта, докато определени спортни структури могат неволно да насърчават условия, при които е вероятно да се случи злоупотреба, и идентифицирането на тези модели позволява целенасочени стратегии за смекчаване на рисковете и защита на най-застрашените, както и

като идентифициране на конкретни обществени ограничения, които могат да възпрепятстват ефективните интервенции.

Друга ключова цел на проучването е да разкрие регионалните и културни различия в страните-партньори, тъй като тези различия могат значително да оформят начина, по който сексуалното насилие се преживява, докладва и адресира. Изследователският екип на RISE твърди, че културните норми, обществените нагласи и правните рамки се различават значително в различните страни, оказвайки влияние както върху разпространението на злоупотребата, така и върху желанието на потърпевшите да споделят. Например, в някои страни стигмата около сексуалното насилие може да обезсърчи докладването му, докато в други, добре установените системи за подкрепа могат да улеснят разкриването и намесата. Чрез анализиране на тези специфични за отделните държави разлики, проучването RISE има за цел да идентифицира уникални контекстуални фактори, които или изострят, или смекчават проблема. Това включва изследване на ролята на пол-а, нивото на осведоменост и образование относно сексуалното насилие и степента, в която спортните организации прилагат политики за защита. В същото време изследването ще проучи приликите между различните страни, като общи модели на динамика на мощността или рискови фактори, присъщи на спортната среда. Разбирането на тези споделени аспекти може да предостави информация за най-добрите практики, които са адаптивни през границите.

В крайна сметка тези констатации имат потенциала да дадат възможност на политиките, спортните организации и други заинтересовани страни да предприемат решителни и смислени действия. Като хвърля светлина върху разпространението, моделите и рисковите фактори на сексуалното насилие в спорта, проучването RISE предоставя критична основа за прилагане на цялостни стратегии за превенция и мерки за намеса. Това може да доведе до разработването на политики, насочени към защита на спортистите, насърчаване на системи за подкрепа на потърпевшите и култивиране на програми за обучение, насочени към осведомеността и превенцията на злоупотребата. В допълнение, това изследване служи като призив за действие за насърчаване на безопасни и приобщаващи среди, където спортистите могат да процъфтяват без страх, вреда или експлоатация. Изследователският екип на RISE твърди, че като набляга на важността на отчетността, прозрачността и уважението, той допринася за по-голямата цел за трансформиране на спортната култура. Тук не става дума само за справяне с отделни инциденти, а за създаване на системна промяна, която гарантира, че всички участници – независимо от възраст, пол или ниво на конкуренция – са защитени и ценени. Това представлява значителна стъпка към изграждането на спортна култура, вкоренена в почтеност, доверие и достойнство за всички.

Обхват на изследването

Това проучване се фокусира върху разбирането на разпространението на сексуалното насилие в спорта в Кипър, Гърция, България, Австрия, Италия и Испания. Тези нации представляват разнообразни културни, социални и институционални пейзажи, предоставяйки възможност за

изследване както на споделени, така и на уникални предизвикателства в спортната среда. Като обхваща множество региони, проучването има за цел да предостави цялостен и сравнителен анализ на проблема в различни контексти. Демографски, проучването е насочено към ключови групи в рамките на спортната екосистема, с особен акцент върху младите спортисти на възраст от 18 до 30 години. Тази възрастова група се счита за особено уязвима поради техния етап на психо-социално развитие, зависимост от авторитетни фигури и в много случаи, ограничена осведоменост за техните права и начини да докладват за неправомерно поведение. Младите спортисти често работят в структурите на властта, където треньори, ръководители и администратори упражняват значително влияние, което прави тази група фокусна точка както за разбиране на разпространението на сексуалното насилие, така и за разработване на защитни мерки. В допълнение към спортистите, проучването RISE обхваща спортни професионалисти, като треньори, ръководители и друг персонал, участващ в директното предоставяне на спортни дейности. Тези лица са особено важни не само като потенциални респонденти по отношение на разпространението, но и като ключови заинтересовани страни при прилагането на превантивни мерки и насърчаването на по-безопасна спортна среда. Освен това, администраторите, включително тези в управленски роли и роли на вземане на решения в спортните организации, също са включени, тъй като техните перспективи са жизненоважни за разбирането на институционалните предизвикателства, пропуските в мерките за защита и възможностите за системни подобрения. Чрез изследване на тези групи в различни географски и културни контексти, проучването RISE улавя холистичен поглед върху проблема. Той предоставя представа за това как сексуалното насилие се проявява в различни роли, ситуации и държави, като гарантира, че констатациите и последващите препоръки са уместни, приобщаващи и приложими за всички заинтересовани страни в партньорските нации.

2. Методология

Изборът на подходяща методология е крайъгълен камък на ефективното изследване, тъй като гарантира, че целите на изследването са изпълнени с точност и достоверност. В това проучване е използван двупосочен подход – комбиниране на изследвания за цялостно изследване на разпространението на сексуалното насилие в спорта и за идентифициране на свързани модели и рискови фактори. Тази стратегия с двоен метод е от решаващо значение за постигане на балансирано разбиране на проблема.

Изследователският екип използва информационно проучване, за да използва съществуваща литература, доклади и данни, осигурявайки основно разбиране на темата. Този подход позволи на проучването да черпи от предишни констатации, да идентифицира пропуски в текущите познания и да създаде по-широк контекст за проблема със сексуалното насилие в спорта. Чрез синтезиране на прозрения от множество международни източници, изследователският екип на RISE гарантира, че проучването е изследвало широк набор от перспективи, допринасяйки за цялостната дълбочина и широчина на анализа. Освен това, изследователският екип на RISE

призна и значението на първичните изследвания за генериране на оригинални данни, които улавят преживяванията и перспективите на участниците. В допълнение, чрез пряко ангажиране с експерти, първичното изследване даде представа от първа ръка за разпространението, моделите и рисковите фактори на сексуалното насилие в спорта. Този метод даде възможност на проучването да изследва различни аспекти, които може да са били недостатъчно представени или да липсват в съществуващата литература, като по този начин добави уникална и критична стойност към изследването.

Интегрирането на тези два метода осигурява както широчина, така и дълбочина, тъй като информационното изследване е установило солидна теоретична и контекстуална рамка, докато първичното изследване се е задълбочило в специфичните реалности на проблема. Заедно те позволяват цялостно и добре завършено изследване, повишавайки валидността, надеждността и приложимостта му. В допълнение, използването на подход със смесени методи от изследователския екип на RISE подчерта важността на методологичната строгост при разглеждането на сложни и чувствителни теми като сексуалното насилие. Това гарантира, че изследването е не само стабилно, но и чувствително към различните контексти и участващи популации, което позволява разработването на персонализирани препоръки за политика и практика.

Анализ на информационни източници

Включва преглед на съществуваща литература, данни и доклади за сексуалното насилие в спорта както от академични, така и от институционални източници. Това включва проучвания, политически документи, рамки за най-добри практики и статистически данни, налични в страните-партньори – Кипър, Гърция, България, Австрия, Италия и Испания. Чрез събиране и синтезиране на тази информация, изследователският екип на RISE имаше за цел да установи базово разбиране за това как сексуалното насилие е документирано и адресирано в различни контексти. То също така идентифицира пропуски в настоящите знания, подчертава успешни стратегии за превенция и интервенция и служи като основа за разработване на изследователски методи, използвани в първичната изследователска фаза.

Идентифициране на подходящи източници

Първата стъпка при процеса на информационното проучване е да се идентифицират и съберат подходяща литература и ресурси. Това включва рецензирани статии в списания, доклади от спортни организации, национални и международни политически документи и казуси, подчертаващи стратегии за превенция и интервенция. Източниците са извлечени от различни бази данни, библиотеки и официални архиви на държавни или неправителствени организации (НПО), за да се осигури цялостно покритие. Специално внимание се отделя на идентифицирането на пропуски в литературата, като недостатъчно представени демографски данни, непроучени спортни условия или ограничени регионални данни, като същевременно се

признават критичните правни рамки, които могат да съществуват в рамките на професионални и аматьорски спортни условия.

Сравнение между държавите

Информационното проучване също така подчертава регионалното многообразие чрез сравняване на констатациите в европейските страни-партньори. Това дава възможност на изследването да подчертае общи черти и разлики в начина, по който сексуалното насилие се разглежда в различни културни, правни и институционални рамки. За този проект това включва открития от Кипър, Гърция, България, Австрия, Италия и Испания.

Закljučения от анализа

Закljučенията от анализа направен при информационното проучване, информират за разработването на методологични средства за първичната фаза на изследване, като ръководства за фокус групи и въпроси за проучване. Създавайки солидна база от знания, изследването гарантира, че проучването е както контекстуално обосновано, така и способно да се справи с предизвикателствата в реалния свят при предотвратяването на сексуалното насилие в спорта.

Първични изследвания

Основното изследване се фокусира върху събирането на оригинални данни от първа ръка чрез две ключови дейности: дискусии във фокус групи и онлайн проучване. Бяха организирани фокус групи с различни заинтересовани страни, включително спортисти (на възраст 18-30 години), спортни професионалисти (напр. треньори), администратори и експерти по превенция на сексуалното насилие. За групата на спортистите първоначалната целева възрастова група за проучването е определена на 15–30 години. В последствие, поради строгите разпоредби, регулиращи включването на непълнолетни в изследвания в някои страни-партньори, фокусът беше коригиран към участници на възраст 18–30 години. Въпреки тази корекция, участниците бяха помолени да си припомнят и докладват инциденти, които може да са се случили, когато са били на възраст под 18 години, като се гарантира, че проучването обхваща преживявания от тяхното детство и юношество, докато се придържа към етичните и законови стандарти. По-конкретно, тези дискусии се задълбочиха в опита, възприятията и прозренията на участниците относно разпространението на сексуалното насилие и ефективността на съществуващите мерки за превенция. Освен това, беше проведено онлайн проучване за количествено определяне на разпространението на сексуалното насилие в спорта в страните-партньори. Това проучване, проведено в период от приблизително 1 месец, включваше демографски и тематични въпроси и беше преведено на множество езици, за да се осигури достъпност. Пилотната фаза гарантира, че въпросите са ясни и чувствителни. Чрез комбиниране на широки, контекстуални прозрения на изследването с целенасочени данни от първично изследване, насочени към

заинтересованите страни, този подход осигури разбиране на проблема и подкрепи разработването на приложими препоръки за превенция и интервенция.

Дизайн, разработване и внедряване на въпросника

Въпросникът, който беше използван в онлайн проучването, беше предназначен да измери разпространението на сексуалното насилие в спорта и да идентифицира свързаните модели и рискови фактори. Процесът започна с определяне на ясни цели, като се гарантира, че въпросникът е фокусиран върху ключови области като опит със сексуално насилие, информираност за механизмите за докладване и съответните демографски фактори. Изследователи от Гърция (ACG-RC), ръководиха изследователския компонент и разработиха цялостен и културно чувствителен инструмент, приканвайки обратна връзка от партньорски организации в Кипър, България, Австрия, Италия и Испания. По време на фазата на разработка беше обърнато особено внимание на изготвянето на въпроси, които са ясни, неутрални, оперативно дефинирани и предназначени да предизвикват точни отговори. Въпросникът комбинира затворени въпроси за генериране на количествено измерими данни с отворени въпроси за подробни качествени прозрения. Преди пълното прилагане, въпросникът премина предварителен тест с малка, представителна извадка (десет лица, които отговарят на критериите) от страни-партньори. Тази фаза имаше за цел да оцени яснотата на въпроса, културната уместност и общата дължина. Обратната връзка от респондентите информира за ревизиите, като гарантира, че въпросите са лесни за разбиране и предизвикват точни отговори.

За да се постигне максимална достъпност и приобщаване, въпросникът беше преведен на основните езици на страните-партньори – английски, гръцки, български, немски, италиански и испански. Този многоезичен подход улесни широкото участие и гарантира, че езиковите бариери не възпрепятстват ангажираността на респондентите. Анкетата беше разпространена онлайн, предоставяйки удобно и поверително средство за участниците да споделят своя опит и прозрения. Преди разпространението, въпросниците и инструментите бяха одобрени от Международния съвет за преглед (IRB) на Американския колеж в Гърция (2024 г.). Всяка страна-партньор впоследствие получи задачата да събере отговорите от 150 участници. Въпреки комбинацията от внимателно планиране, обмислен дизайн на въпроси, итеративно тестване и достъпно внедряване, партньорите не успяха да съберат пълните целеви отговори на това изключително амбициозно и чувствително проучване.

Етични съображения

Етичната почтеност беше приоритет по време на цялото проучване. Участниците бяха информирани за целта на изследването, техните права и доброволния характер на участието. Поверителността беше стриктно поддържана, като всички лични данни бяха анонимни по време на анализа и доклада. Бе получено информирано съгласие за участие и запис на сесии по време на дискусиите във фокус групата. Чувствителните теми бяха разгледани внимателно, за да се сведе до минимум дискомфортът, а ресурсите за подкрепа бяха споделени с

участниците, ако е необходимо. Участието в онлайн анкетата също беше изцяло доброволно, като участниците получиха ясна информация за целта и обхвата на изследването и правото да се оттеглят по всяко време без последствия.

Организиране на експертни фокус групи: процес и методология

Дискусиите във фокус групите с експерти по превенция на сексуалното насилие формират основен компонент от първичното изследване на проучването. Тези дискусии бяха предназначени да осигурят задълбочена представа за разпространението на сексуалното насилие в спорта и да проучат ефективни стратегии за превенция. Процесът започна с идентифициране и набиране на експерти от страните-партньори (Кипър, Гърция, България, Австрия, Италия и Испания), включително психолози, правни съветници, изследователи и други професионалисти, специализирани в сексуалното насилие или спортната почтеност. Внимателно дефинираният процес на подбор осигури разнообразна група от участници с разнообразен опит, насърчавайки цялостна и балансирана перспектива.

За да стандартизира дискусиите между страните, изследователският екип на RISE разработи структурирано ръководство за дискусии, което включва отворени въпроси, за да насърчи участниците да споделят своя опит, наблюдения и препоръки. Темите на дискусиите включваха идентифициране на рискови фактори, оценка на съществуващите стратегии за интервенция и проучване на потенциални области за подобрене, а сесиите с гореспоменатите експерти бяха насрочени в удобно за двете страни време. Преди сесиите всички участници получиха подробна информация за целта, формата и конфиденциалността на дискусиите, за да се гарантира прозрачност и комфорт. Във всички партньорски организации всяка фокус група беше ръководена от обучени модератори, които създадоха отворена и уважителна среда, благоприятна за откровен диалог. С писмено/устно съгласие на участниците, сесиите са записани на видео/аудио, като се гарантира точността на транскрипцията и анализа. В допълнение, фокус групите се провеждаха лично или виртуално, в зависимост от местните обстоятелства.

Освен това, процесът на обобщаване на констатациите от докладите на партньорите относно дискусиите във фокус групите с експертите включваше комбинация от анализ на съдържанието и описателен анализ, за да се гарантира яснота и приложими прозрения. По-специално, изследователският екип на RISE използва тематичен анализ на съдържанието, за да прегледа систематично докладите, генерирани от партньорите по проекта, идентифицирайки повтарящи се теми, модели и ключови области на фокус. В допълнение към това беше използван описателен анализ, за да се дестилират констатациите в кратки резюмета, представящи най-подходящите точки в ясен и достъпен формат. Изследователският екип на RISE вярва, че тази стъпка е от решаващо значение за гарантиране, че сложната информация е ефективно предадена на всички заинтересовани страни, включително партньори по проекта, политици и по-широката аудитория. Чрез комбинирането на тези методи, изследователският екип успя да създаде структуриран синтез на своите открития. Анализът на съдържанието осигури

задълбочено разбиране на данните, събрани по време на проекта, докато описателният анализ трансформира тези прозрения в приложими резултати. Този двоен подход улесни информираното вземане на решения и насочи разработването на целенасочени стратегии и препоръки, съобразени с целите на проекта. Чрез ангажиране на разнообразна група от експерти и използване на стандартизиран, но гъвкав подход, дискусиите във фокус групите предоставиха особено важни качествени прозрения, които обогатиха разбирането на проучването за сексуалното насилие в спорта и информираните стратегии за превенцията му.

3. Констатации

1. Правни рамки

И шестте държави са създали правни рамки за справяне със сексуалното насилие в спорта, като се фокусират върху защитата на децата и уязвимите групи и осигуряват отговорност за извършителите.

- **Криминализация на сексуалното насилие:** Всяка страна криминализира сексуалното насилие съгласно своите наказателни кодекси, като гарантира, че извършителите са изправени пред значителни правни последици. Например:
 - **Кипър:** Правната рамка включва закони като Закон 91(I)/2014 за превенция на сексуалното малтретиране на деца и Националната стратегия за борба със сексуалното малтретиране и експлоатация на деца (на разположение в [Cyprus Law Archive](#)).
 - **Гърция:** Закони като Закон 4326/2015 и други относно насилието в спорта осигуряват цялостна защита.
 - **Италия:** Правните рамки на Италия включват Закони 145/2005 относно сексуалния тормоз, Закон 66/1996 относно сексуалното насилие и Закон 86/2019 относно спортните реформи за защита на непълнолетните ([Gazzetta Ufficiale](#)).
 - **Австрия:** Австрия се занимава със сексуалното насилие чрез своя наказателен кодекс, регламенти на спортните организации и специфичен национален план за действие относно равенството между половете в спорта ([Австрийското федерално министерство на вътрешните работи](#)).
 - **Испания:** Законът за спорта 39/2022, Закон 8/2021 за цялостна защита на детето и законите срещу насилието, расизма и нетолерантността в спорта, в допълнение към Конвенцията от Ланзарот, се занимават със сексуалното насилие и тормоз в спорта ([BOE](#)).
 - **България:** Наказателният кодекс и Законът за закрила на детето специално третира сексуалното насилие в спорта ([Lex.bg](#)).

- Вижте таблицата по- долу

Държава	Закон	Линкове
Кипър	Кипър има няколко закона за сексуалното насилие в спорта. По-важните включват: 1) Закон за спортната организация на Кипър (1969) 2) Закон 91(I)/2014 – Превенция и борба със сексуалното насилие, експлоатацията на деца и детската порнография 3) Закон 115(I)/2021 – Превенция и борба с насилието Срещу жените и домашното насилие 4) Закон 112(I)/2017 - Борба със сексуалното насилие над деца 5) Национална стратегия за борба със сексуалното насилие и експлоатация на деца	1. http://cylaw.org/nomoi/arith/196_9_1_041.pdf 2. http://cylaw.org/nomoi/arith/2014_1_091.pdf 3. https://www.foni.org.cy/uploads/Ethniki-Stratigiki/71be99ae97.pdf 4. https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2017_1_112/full.html
Гърция	Гърция: 1) Закон 3488/2006 – Закон за сексуалния тормоз 2) Закон 3896/2010 – Защита срещу сексуално насилие 3) Закон 4326/2015 – Мерки срещу насилието в спорта 4) Закон 2725/1999 – Първият закон за насилието в Спортата	1. https://lex.bg/laws/ldoc/1589654529 2. https://justice.government.bg/home/normdoc/2134925825
Испания	Правната рамка на Испания включва: 1) Закон 39/2022 – Испанският закон за спорта 2) Органичен закон 8/2021 – Цялостна защита срещу насилие за деца и юноши 3) Закон 19/2007 – Срещу насилието, расизма и ксенофобията в спорта	1. https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=9a690c06-7398-46da-b396-fd505b875275 2. https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2021-9347

Италия	Италия: 1) Закон 145/2005 – Закон за сексуалния тормоз 2) Закон 66/1996 – Закон срещу сексуалното насилие 3) Закон 69/2019 – Защита на жертвите на домашно и свързано с пола насилие 4) Закон 86/2019 – Спорт Реформа, включително насоки за сексуален тормоз 5) Наредба 39/2021 - Закрила на детето в спорта	1. https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2005/07/27/005G0169/sg 2. https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/1996/02/20/096G0073/sg 3. https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2019/07/25/19G00076/sg 4. https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2021/03/18/21G00043/sg
България	Правната рамка на България включва: 1) Наказателен кодекс на България - Разглежда различни форми на сексуално насилие, включително в спортен контекст 2) Закон за закрила на детето - Налага докладване и намеса в случаи на насилие над деца 3) Закон за защита от домашно насилие - Осигурява мерки за жертвите на насилие, включително сексуално насилие	1) https://lex.bg/laws/ldoc/1589654529 2) https://justice.government.bg/home/normdoc/2134925825
Австрия	Правната рамка на Австрия включва: 1) Разпоредби в австрийския Наказателен кодекс - Справяне със сексуалното насилие, включително в спорта 2) Закон за закрила на детето - Гарантира защитата на децата от малтретиране, включително сексуално насилие 3) 100% спортна асоциация - Фокусирано върху предотвратяване на насилието в спорта	1) https://bmi.gv.at/211/files/Plattform_Sicherheit_Sport/165_2023_Kurzfassung_Plattform_Sicherheit_und_Sport_ENGLISCH_V20230705_webBF.pdf

Въпреки че и шестте държави имат законови мерки за справяне със сексуалното насилие, те се различават по специфика, прилагане и обхват.

- **Кипър:** Има изчерпателен набор от закони, насочени пряко към сексуалното насилие в спорта, включително Националната стратегия и план за действие за борба със сексуалното насилие над деца ([CyLaw](#)). Тези закони предоставят подробни насоки и всеобхватна рамка за превенция, намеса и защита.
- **Гърция:** Фокусира се върху широки закони срещу насилието, като Закон 4326/2015, & Закон 2725/1999, но липсват специфични разпоредби за защита на непълнолетни в спортна среда, оставяйки значителни пропуски в прилагането.
- **Испания:** Закони, специфични за спорта, като Закон 39/2022, включват подробни механизми за борба със сексуалното насилие и насърчаване на равенството между половете в спорта ([BOE](#)). Испания също използва международни договори като Конвенцията от Лансарот за своята законодателна рамка.

- **Италия:** Правната рамка е разнообразна, като закони като 86/2019 изискват от националните спортни федерации да създават политики за защита, но прилагането варира значително между регионите и федерациите ([Gazzetta Ufficiale](#)).
- **Австрия:** Липсват задължителни национални политики за защита, вместо това се разчита на доброволни насоки от организации като Sport Austria ([Sport Austria](#)). Това създава променливост в стандартите за защита.
- **България:** Прилага общи правни защити съгласно Наказателния кодекс и Закона за закрила на детето, но има ограничени механизми за прилагане, специално пригодени за спортния контекст ([Lex.bg](#)).

2. Политики и насоки

Всяка страна има специфични политики и насоки, насочени към превенцията на сексуалното насилие в спорта, но обхватът и всеобхватността на тези политики се различават значително в страните-партньори. По-специално, в:

- **Кипър:** Политики като „Кодекс за поведение относно насилието, основано на пола в спорта“ предоставят структурирани, задължителни насоки за спортните организации ([ReactActPrevent](#)).
- **Гърция:** Политиките са разпокъсани, като инициативи като кампанията „Започни да говориш“ предоставят широки насоки, но ограничени предприети стъпки, специфични за спортния сектор.
- **Испания:** Подробните политики включват протоколи за разглеждане на случаи на злоупотреба, създадени от Висшия съвет за спорт ([CSD](#)). Изключително систематичният подход на Испания се фокусира върху механизмите за докладване и образователните материали за спортните организации.
- **Италия:** Политиката за защита на CONI налага на организациите да прилагат рамки за защита на непълнолетни, но съответствието варира ([Защита на FIGC](#)).
- **Австрия:** Политики като програмата от пет точки на Sport Austria са доброволни и наблягат на превенцията, оставяйки празнина в задължителните предпазни мерки за спортните федерации ([Sport Austria](#)).
- **България:** разчита до голяма степен на международни насоки, като тези на МОК, с по-малък акцент върху местните политики ([Български олимпийски комитет](#)).

- Вижте таблицата по-долу:

Country	Policy Name	Brief Description	Source Links
Cyprus	Welfare and Protection Guide for all Participants in COA Sport	A guide published by the Cyprus Sports Organization aimed at minimizing risks in sports by offering guidelines and support for federations and clubs to ensure athlete welfare and protection.	https://foni.org.cy/uploads/Ethniki-Stratigiki/71be99ae97.pdf
Greece	National Action Plan on Gender Equality in Sport	A national action plan developed in response to the European Commission's proposals focusing on gender equality in sport, including measures for prevention and response to sexual violence in sports.	https://www.sportministerium.at/en/national-action-plan-gender-equality-sport
Spain	Spanish Sports Law (Law 39/2022)	Spain's comprehensive sports law includes provisions for the protection of athletes, with a focus on gender equality, anti-violence measures, and the rights of athletes in the sports ecosystem.	https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=9a690c06-7398-46da-b396-fd505b875275
Italy	CONI Safeguarding Policy (2023)	The Italian National Olympic Committee's Safeguarding Policy aimed at preventing abuse, violence, and discrimination, ensuring all athletes and sports organizations adhere to safeguarding standards.	https://www.coni.it/it/
Bulgaria	Bulgarian Olympic Committee (BOC) Policies	Policies and guidelines enforced by the Bulgarian Olympic Committee for the prevention of sexual violence, including background checks, codes of conduct, and mandatory training for coaches and sports staff.	https://bgolympic.org/
Austria	Sport Austria's 5 Programs for Prevention of Sexual Violence	Sport Austria's comprehensive prevention program which includes training for sports clubs, networks for trained confidants, and developing recommendations for action for trainers to safeguard against sexual violence.	1.2) NATIONAL ACTION PLAN: AUSTRIA'S APPROACH TO FIGHT SEXUALISED VIOLENCE IN SPORT 3) 5-Punkte-Programm von Sport Austria zur Prävention sexualisierter Gewalt 2019 : Sportaustria 4) https://cases.univie.ac.at/fileadmin/user_upload/p_cases/CASES_ProjectReport_2021.pdf 5) Joint Programme Child Safeguarding in Sport

3. Механизми за докладване

Всяка държава набляга на механизми за докладване, които гарантират поверителност и подкрепа на жертвите. Механизмите за докладване на злоупотреба се различават по отношение на достъпност и ефективност:

- **Кипър:** Осигурява централизирано докладване чрез полицейски горещи линии и специализирани звена за закрила на детето ([Кипърска полиция](#)).
- **Гърция:** Докладването разчита на неофициални механизми, като публични случаи като историята на София Бекатору подчертават системни пропуски.
- **Испания:** Структурирани пътища за докладване се прилагат на национално ниво, с протоколи, поддържани от Ла Лига и други спортни организации ([Ла Лига](#)).
- **Италия:** Предлага подробни процедури за докладване чрез спортни федерации като FIGC, но остават предизвикателства при прилагането им на масови нива ([FIGC](#)).
- **Австрия:** Предлага анонимни инструменти за докладване и онлайн платформи, като докладването е децентрализирано, разчитайки на спортни организации и доброволни доверителни лица ([Sport Austria](#) , <https://100prozent-sport.at> и <https://vera-vertrauensstelle.at>).
- **България:** Осигурява национална гореща линия за жертви на насилие, но липсват специфични за спорта канали за докладване ([Гореща линия на Анимус](#)).

• **Вижте таблицата по-долу:**

Country	Reporting Mechanism Name	Brief Description	Source Links
Cyprus	Police Emergency Lines and Reporting Services	Cyprus provides multiple reporting options, including police emergency lines (112/119) and dedicated channels for child abuse cases through the Special Divisional Unit for Domestic Violence.	https://www.police.gov.cy/
Greece	National Reporting Channels for Abuse in Sports	In Greece, informal reporting mechanisms exist, but high-profile cases like the Sofia Bekatorou incident have raised public awareness and led to the introduction of more formal reporting systems.	
Spain	Spanish National Reporting System for Abuse	Spain features several reporting mechanisms, including a system within sports organizations, as well as police channels for victims of sexual violence, with active national efforts for abuse prevention.	https://www.boe.es/
Italy	FIGC Reporting Mechanism for Abuse in Football	The FIGC (Italian Football Federation) provides an established reporting mechanism for abuse in football, including both internal and external reporting systems to safeguard minors and athletes.	https://www.figc.it/media/210673/87-linee-guida-figc-per-le-politiche-di-safeguarding.pdf
Bulgaria	National Helplines and Reporting Systems	Bulgaria has established national helplines for victims of all forms of violence, including child abuse, with specialized services for reporting sexual exploitation and trafficking.	https://www.demetra.bg/
Austria	Internal and External Reporting Systems in Sports Organizations	Austria provides a combination of internal reporting systems in sports organizations, external police reports, and confidential helplines to ensure that sexual abuse cases are reported and handled appropriately.	https://bmi.gv.at/

4. Услуги за поддръжка

Системите за подкрепа на жертвите на сексуално насилие са споделен приоритет. Тези услуги обаче се различават значително по наличност и обхват:

- **Кипър:** Предлага цялостни услуги чрез организации като SPAVO, които предоставят психологическа и правна подкрепа на потърпевшите ([SPAVO](#)).
- **Гърция:** Има ограничени официални структури за подкрепа, разчитащи на НПО и неформални мрежи.
- **Испания:** Националните инициативи включват стабилно сътрудничество със спортни федерации и неправителствени организации за предоставяне на цялостна подкрепа на потърпевшите ([La Liga Safeguarding](#)).
- **Италия:** Услуги като Vademecum за непълнолетни имат за цел да създадат безопасна среда, но регионалните различия засягат достъпа ([Безопасна игра](#)).
- **Австрия:** Центровете за защита от насилие предлагат психологическа и правна подкрепа за различни форми на насилие, но специфичните за спорта услуги са ограничени ([Gewaltschutzzentren](#), <https://vera-vertrauensstelle.at> и <https://100prozent-sport.at>).
- **България:** Центрове като „Вселена“ предоставят консултации и специални помещения за възстановяване, но са съсредоточени в градските райони ([Център Вселена](#)).

5. Споделени предизвикателства

Въпреки усилията си, тези страни са изправени пред подобни предизвикателства:

- **Пропуски в прилагането:** Въпреки че съществуват много политики, осигуряването на тяхното последователно прилагане остава проблем;
- **Културни бариери:** Обществените норми в някои региони може да възпрепятстват докладването на сексуално насилие;
- **Ограничени данни:** Изследванията за разпространението на сексуалното насилие в спорта са оскъдни във всичките шест държави, като са проведени само изолирани проучвания;
- **Липса на прозрачност:** при докладване на сексуално насилие във всички разследвани европейски държави.

Може да се твърди, че страните-партньори Кипър, Гърция, Испания, Италия, Австрия и България демонстрират споделени ангажименти за предотвратяване и справяне със сексуалното насилие в спорта чрез стабилни правни рамки, кампании за повишаване на осведомеността и услуги за подкрепа. Продължаващите предизвикателства обаче подчертават необходимостта от по-големи усилия за внедряване, културна промяна и всеобхватни изследвания. Инициативи за сътрудничество като проекти по Еразъм+ и програми, финансирани от ЕС, предлагат

обещаващи пътища за напредък. За по-нататъшно проучване можете да получите достъп до по-подробна информация чрез следните връзки:

- **Сyprus React Act за предотвратяване на сексуалното насилие:** [ReactActPrevent](#)
- **Австрийски програми за превенция на спорта:** [Sport Austria](#)
- **Политика за защита на Италия:** [FIGC Защита](#)
- **Български центрове за защита от насилие:** [Център Вселена](#)
- **Спортно законодателство на Испания:** [BOE](#)

6. Обобщение на вторичните данни

Въпреки че тези шест държави споделят ангажимент за справяне със сексуалното насилие в спорта, техните подходи се различават значително в ключови измерения като правни рамки, политики, кампании за повишаване на осведомеността, програми за обучение, механизми за докладване и услуги за поддръжка. **Това многообразие отразява различията в националните приоритети, ресурси и институционален капацитет, подчертавайки необходимостта от персонализирани стратегии и трансгранично сътрудничество за ефективно справяне с тези предизвикателства.** Все пак трябва да се отбележи, че такива ограничения са надлежно признати и разширени в литературата и за значителен период от време (вижте например Alexander et al, 2011). Например правните мерки са основополагащи за способността на всяка страна да се бори със сексуалното насилие в спорта. Испания и Италия се открояват със стабилните си законодателни рамки, които включват специфични разпоредби за защита на спортистите. Испанският закон 39/2022 например изрично разглежда сексуалния тормоз в спорта, като установява строги мерки за спазване на спортните организации. Италианският закон 86/2019 изисква от спортните федерации да прилагат политики за защита, осигурявайки системен подход към превенцията. За разлика от тях Австрия и България разчитат до голяма степен на общи наказателни кодекси и международни конвенции като Конвенцията от Лансароте. Това разчитане води до по-малко цялостни защити в рамките на спортния контекст, тъй като често липсват конкретни национални политики. Кипър и Гърция попадат някъде по средата, с общи закони, насочени към насилието, но по-малко разпоредби, пригодени за спорта. По-специално, Гърция се съсредоточава върху широко законодателство срещу насилието като Закон 4326/2015, но липсват специфични разпоредби за защита на непълнолетни в спортна среда, което оставя значителни пропуски в прилагането, докато Националната стратегия на Кипър за предотвратяване на сексуалното насилие над деца все още предстои да бъде приведена в пълно изпълнение.

Испания и Италия също се отличават с **прилагането на политиката, с цялостни национални стратегии** за защита на непълнолетните в спорта. Висшият спортен съвет на Испания разработи ясни протоколи за предотвратяване и докладване на злоупотреби, като гарантира еднакво прилагане в цялата страна. Политиката за защита на Италия, приета от организации като FIGC, налага кодекси за поведение и обучение за всички заинтересовани страни, създавайки стабилна рамка за съответствие. За разлика от това, доброволната програма от пет точки на

Австрия и разчитането на България на международни насоки като тези на МОК водят до неравномерно приемане в спортните организации. Кодексът за поведение на Кипър относно насилието, основано на пола в спорта, и участието на Гърция в проекта „Започни да говориш“ са обещаващи, но остават фрагментирани, изисквайки по-силна интеграция на национално ниво, за да се осигури по-широка приложимост.

Що се отнася до **механизмите за докладване**, те също се различават значително по достъпност и ефективност. Испания и Италия предоставят структурирани, лесно достъпни системи за докладване чрез федерации и специални канали. Сътрудничеството на Испания с организации като La Liga гарантира, че механизмите се прилагат еднакво, докато политиките на FIGC на Италия изискват ясни протоколи за докладване. Кипър и Гърция разчитат повече на общи горещи линии или полицейски системи за докладване, които може да не са специфични за спорта или подходящо оборудвани за справяне с подобни случаи. Децентрализираният подход на Австрия, зависещ от доброволни доверителни лица, може да създаде несъответствия, докато националните горещи линии на България, макар и достъпни, не са достатъчно специфични за спорта, за да се справят с уникалните предизвикателства в областта.

По подобен начин услугите за поддръжка също разкриват големи разлики. Италия и Испания се отличават с цялостно сътрудничество с множество заинтересовани страни, което предоставя консултации, правна подкрепа и програми за възстановяване. Италианската инициатива „Безопасно място за безопасна игра“ обединява публични и частни усилия за защита на младите спортисти. Австрия и България предлагат ценни ресурси като центрове за защита от насилие и център „Вселена“, но те често са недостатъчно финансирани или регионално концентрирани. Струва си да се отбележи, че в Австрия се подчертава, че наличните ресурси са разтегнати за задоволяване на значителните нужди на техните общности, плюс липсата на осведоменост относно това как да се иска подкрепа от тези центрове, допълнително ограничава тяхното въздействие. Кипър и Гърция имат ограничена институционална подкрепа, като услугите разчитат в голяма степен на НПО като SPAVO.

Може да се твърди, че различията между тези шест държави подчертават необходимостта от персонализирани стратегии, които зачитат националния контекст, като същевременно насърчават трансграничното сътрудничество. Страни като Испания и Италия могат да служат като модели за структурирани, общонационални подходи, докато Австрия и България могат да се възползват от интегрирането на задължителни политики и разширяването на институционалния си капацитет. Кипър и Гърция, с обещаващи инициативи, се нуждаят от по-силни механизми за правоприлагане и по-широка интеграция, за да осигурят цялостна защита. Справянето с тези различия е от решаващо значение за изграждането на единна европейска рамка, която гарантира безопасност, достойнство и справедливост за всички спортисти. Този междудържавен анализ служи като основа за продължаващо сътрудничество и разработване на ефективни стратегии за борба със сексуалното насилие в спорта.

4. Констатации от дискусия във фокус група

На експертите бяха зададени следните шест въпроса:

1. Въз основа на Вашия опит, колко разпространено е сексуалното насилие в спорта и как се е развило това разпространение през последните години?
2. Кои са най-често срещаните форми на сексуално насилие в спортната общност и варират ли те в зависимост от спорта или нивото на състезание?
3. Има ли специфични рискови фактори или характеристики на спортната среда, които допринасят за по-голямо разпространение на сексуално насилие?
4. Как културните и обществени фактори влияят върху разпространението на сексуалното насилие в спорта и променили ли са се тези фактори в последно време?
5. Можете ли да спделите прозрения относно недостатъчното докладване на случаи на сексуално насилие в спорта и предизвикателствата при получаването на точни данни за разпространението? Освен това, има ли забележими разлики в разпространението на сексуалното насилие между мъже и жени-спортисти или между различните възрастови групи в спорта?
6. Как движението #MeToo и засиленото медийно внимание повлияха на осведомеността за сексуалното насилие в спорта и според вас какви ключови стратегии и интервенции могат да бъдат приложени, за да се намали разпространението му?

Следва обобщение на техните прозрения:

1. **Разпространение и развитие на сексуалното насилие в спорта: сравнителна перспектива**

Сексуалното насилие в спорта остава всеобхватен проблем във всички обсъждани страни, като вариациите в разпространението и докладването са повлияни от културни, обществени и системни фактори. Докато видимостта на сексуалното насилие се увеличи през последните години, благодарение на глобални движения като #MeToo и засиленото медийно внимание, действителното разпространение е трудно да се определи количествено поради недостатъчно докладване и липса на изчерпателни данни. Страните-партньори Кипър, Гърция, Испания, Италия, България и Австрия илюстрират както споделени, така и уникални предизвикателства при справянето с този проблем.

Кипър

В Кипър сексуалното насилие в спорта е недостатъчно докладвано, като наличните статистически данни са ограничени. Полицейските архиви от 2019 г. насам показват само 13 случая, включващи непълнолетни, което отразява по-широко обществено и институционално

нежелание да разпознават и докладват подобни инциденти и експертите отбелязват, че потърпевшите често са изправени пред стигматизация, заплахи и натиск да оттеглят делата си, което води до култура на мълчание. В исторически план стереотипите, свързани с пола, и липсата на процедурни гаранции усложниха проблема. Експертите обаче твърдят, че има забележим напредък през последните години, включително разработването на политики, ръководства и наръчници, насочени към предотвратяване на сексуалното насилие в спорта. Движението #MeToo вдъхнови потърпевшите да излязат напред, въпреки че системните и културни бариери продължават да съществуват. Освен това въвеждането на обучение за полицията и заинтересованите страни в спорта спомогна за повишаване на осведомеността, но недостатъчното докладване остава критично предизвикателство.

Гърция

В Гърция сексуалното насилие в спорта е широко разпространено, но значително недостатъчно докладвано. Експертите подчертаха, че само около 19 проучвания в Европа между 2006 г. и 2023 г. са изследвали този въпрос, подчертавайки липсата на цялостни изследвания. В допълнение, експертите приписват недостатъчното докладване на обществените табу, стигмата и нормализирането на злоупотребяващото поведение в спортните култури. Движения като #MeToo увеличиха видимостта, но системните бариери и възможните културни бариери остават, включително бавен съдебен процес и недостатъчна подкрепа на жертвите. Освен това експертите твърдят, че по-младите спортисти и тези в индивидуалните спортове са особено уязвими поради близки отношения с авторитетни фигури, като например треньори. Вzeti заедно, такива допринасящи фактори превръщат цялостното недостатъчно докладване на сексуално насилие в значителен проблем, който трябва да бъде незабавно проучен. Експертите подчертаха необходимостта от културна промяна, подобрени механизми за докладване и правни, политически и социални реформи за справяне с разпространението и осигуряване на по-добра подкрепа за потърпевшите. Скорошните промени в общественото съзнание показаха известен напредък, но осезаемата промяна е бавна и силно под нормата.

Испания

В Испания сексуалното насилие в спорта се признава за дългогодишен проблем, като най-засегнати са по-младите спортисти и жените-участници. Разпространението се дължи на дисбаланс на властта, нормализирано неподходящо поведение и хипер-сексуализация на спортисти, особено жени. В страната се наблюдава повишена осведоменост, водена от медийно отразяване и застъпнически движения, но недостатъчното отчитане остава предизвикателство. В допълнение, експертите подчертаха ролята на динамиката на връстниците, културните фактори и системните слабости в позволяването на злоупотреба. Например определени спортни култури толерират неподходящото поведение, което прави спортистите по-уязвими. Освен това експертите твърдят, че последните усилия включват образователни и превантивни стратегии, насочени към по-млади спортисти и заинтересовани

страни, но обществените норми и страхът от отмъщение все още възпрепятстват напредъка, като мъжете жертви са изправени пред допълнителна стигма.

Италия

В Италия сексуалното насилие в спорта се признава като многостранен проблем, включващ не само явни актове на злоупотреба, но и вербален и психологически тормоз. Експертите подчертаха широко разпространената „култура на мълчанието“ в спортните организации, където жертвите се страхуват от отмъщение или последици в кариерата. Освен това експертите твърдят, че нарастването на кампаниите за осведомяване и законодателните промени е предизвикало промяна в нагласите, като са докладвани повече случаи. Въпреки това продължават да съществуват системни проблеми, включително неадекватно образование за предотвратяване на злоупотреби и липса на ясни механизми за докладване. Според експертите жените-спортисти са непропорционално засегнати, като обществените нагласи и медийната хипер-сексуализация допринасят за тяхната уязвимост. Те също така твърдяха, че образованието и културната промяна се разглеждат като съществени за решаването на проблема.

България

В България разпространението на сексуалното насилие в спорта е намаляло през последните години поради увеличените кампании за осведомяване и образователни програми и експертите отдават този напредък на проактивни мерки от страна на спортните организации, като въвеждането на телефонни линии за помощ „Call4Girls/Call4Boys“ и прилагането на „Етичен кодекс“ през 2015 г. Освен това експертите споделят, че въпреки този напредък, йерархичният характер на спорта и културните норми, които обезсърчават откритите дискусии за сексуално неправомерно поведение, продължават да възпрепятстват докладването и че по-младите спортисти и тези на аматьорски нива са особено уязвими поради недостатъчен надзор и образование относно защитата. Фокусът на страната върху превенцията и системните реформи бележи положителна тенденция, въпреки че остават предизвикателства.

Австрия

В Австрия сексуалното насилие в спорта е сериозно притеснение, въпреки че липсват изчерпателни данни за разпространението му и експертите идентифицираха вербалния тормоз, неуместните коментари и гледането като често срещани форми на злоупотреба, докато дисбалансът на властта, особено между мъже-треньори и млади спортисти, задълбочават проблема. Австрия е приложила няколко инициативи за справяне с проблема, включително телефонни линии за помощ, създаване на „Доверени лица“ и напреднало обучение за треньори. По-специално, въвеждането на „Етичен кодекс“ през 2015 г. представлява проактивна стъпка към насърчаване на по-безопасна спортна среда. Въпреки тези усилия културните стереотипи и неадекватните системи за докладване продължават да създават

предизвикателства и експертите се застъпиха за по-силни институционални рамки и повишена отчетност.

Ключови теми в различни страни

1. **Неотчитане:** Страхът от стигматизация, последиците за кариерата и неадекватните системи за подкрепа са общи бариери. Тези бариери се проявяват по различен начин в различните страни, отразявайки обществените норми и системни слабости. Например в Гърция културните табута силно възпират докладването, докато в България йерархичната динамика на властта в спортните организации остава сериозен проблем.
2. **Културни норми:** Патриархалните ценности, обществените табута и нормализираната агресия в спорта допринасят за продължаването на сексуалното насилие. Степента, в която тези норми влияят на докладването и намесата, варира според региона. В Италия и Гърция „културата на мълчанието“ е особено изразена, което прави предизвикателството да се разгледат тези проблеми изчерпателно. Австрия отбеляза напредък в прилагането на етичните кодекси, въпреки че културните стереотипи продължават да съществуват.
3. **Динамика на силата:** Близките взаимоотношения между спортисти и авторитетни фигури създават възможности за злоупотреба, особено в индивидуалните спортове. Тази динамика е повтаряща се тема във всички страни, като по-младите спортисти са особено уязвими поради зависимост от треньори и ментори. И Австрия, и Испания подчертават как тези дисбаланси увековечават системните злоупотреби.
4. **Системни предизвикателства:** Липсата на стабилни механизми за докладване и недостатъчното образование за предотвратяване на злоупотреби възпрепятстват напредъка. Например, докато Кипър е постигнал крачки в обучението на полицията и заинтересованите страни, липсата на широко разпространени образователни инициативи ограничава по-широкото въздействие. По подобен начин усилията на България са обещаващи, но трябва да се насочат към пропуски в политиките за защита.
5. **Напредък:** Кампании за осведомяване, образователни и законодателни програми и промени водят до повишена видимост и скромни социално-психологически подобрения в мерките за защита. Примери за това са австрийската инициатива „Доверени лица“ и телефонните линии за помощ в България. Необходими са обаче постоянни усилия за надграждане на тези успехи, тъй като предизвикателства като недостатъчно докладване и системна инерция остават значителни.

2. Често срещани форми на сексуално насилие в спорта: сравнителен анализ и намиране на общи знаменатели.

Сексуалното насилие в спортната общност се проявява в различни форми, включително вербален тормоз, измами, неуместно докосване и открито сексуално насилие. Разпространението и видът на злоупотребата често зависят от културните и организационни структури на спортната среда, както и от нивото на конкуренцията. В Кипър, Гърция, Испания,

Италия, България и Австрия експертите изтъкнаха споделени предизвикателства и специфични за всяка държава нюанси, които влияят върху характера и докладването на тези инциденти.

Кипър

В Кипър експертите твърдят, че сексуалното насилие в спорта се характеризира с физическо и психологическо насилие, често извършвано от авторитетни фигури като треньори. Участниците отбелязват случаи на неподходящ физически контакт, като докосване, което преминава границите под прикритието на обучение или напътствие. Вербалното насилие, включително сексуални коментари, също е разпространено. Липсата на надзор и отчетност в спортната среда изостря проблема. Инцидентите, включващи дигитално сексуално насилие, като онлайн тормоз, също са се увеличили, отразявайки по-широките обществени тенденции. Експертите подчертават, че рискът от злоупотреба се е повишил в среди, където липсват ясни насоки за подходящо поведение. Освен това културните фактори, включително нежеланието да се оспорват авторитетни фигури, допълнително позволяват продължаването на злоупотребата.

Гърция

В Гърция, формите на сексуално насилие, които често се съобщават, включват вербален тормоз, тормоз, основан на пола, неподходящ физически контакт и измама. По този начин експертите подчертават, че вербалният сексуален тормоз често включва коментари за тялото на спортиста или нежелани сексуални прояви и че подмамването от страна на треньори или авторитетни фигури е особена загриженост в индивидуалните спортове, където близките взаимоотношения насаме предоставят възможности за експлоатация. Те също така отбелязаха обезпокоителното нормализиране на неподходящото поведение в спортната среда, като коментари, рамкирани като „закачки“ или културно приети жестове, които нарушават личните граници. Разкриването на телата на спортисти в спортове като гимнастика и плуване допълнително усложнява проблема, допринасяйки за повишен риск от злоупотреба.

Испания

Според експерти испанската спортна общност е подложена на редица сексуални прояви на насилие, включително вербален тормоз, подмамване и неподходящ физически контакт, и се подчертава, че жените-спортисти са непропорционално засегнати, често насочени към унизителни забележки или нежелани прояви. Мъжете-спортисти обаче не са застраховани, особено в спортове, където преобладава хиперсексуалността. Забележителен проблем в Испания е използването на дигитални платформи за извършване на злоупотреби и че взаимодействието в социалните мрежи между спортисти и авторитетни фигури е създавало нови пътища за тормоз. Хипер-сексуализацията на жените-спортисти, особено в спортове като плажния волейбол, също предизвиква определени критики.

Италия

Експертите в Италия подчертаха, че вербалното и психологическото насилие са преобладаващи форми на сексуално насилие в спорта. Те включват неуместни коментари, непристойни шеги и словесни атаки, които унижават или обективизират спортистите. Физическо насилие, като нежелано докосване или прекалено инвазивни „медицински“ прегледи, също се случва. Определена „култура на мълчание“ в рамките на спортните организации допринася за устойчивостта на тези проблеми, тъй като жертвите често са обезсърчавани да докладват за инциденти, докато медийно управляваната хипер-сексуализация, особено на жените-спортисти, допълнително изостря проблема. И накрая, експертите подчертаха необходимостта от образование и ясни насоки за справяне с размитите граници между приемливо поведение и злоупотреба.

България

Според експертите в България вербалният тормоз и неуместните коментари са най-често срещаните форми на сексуално насилие в спорта, които също отбелязват, че тези поведения често остават без реакция, особено в среди без силен надзор. Поради това физическото насилие, включително неподходящо докосване, се съобщава по-рядко, но остава проблем в някои спортове. Системните усилия, като въвеждането на „Етични кодекси“ и линии за помощ, имат за цел да се справят с тези проблеми. Въпреки това, йерархичната динамика на властта в рамките на спортните организации често обезсърчава спортистите да докладват за злоупотреба, поддържайки цикъл на мълчание и нормализиране. Акцентът върху превенцията чрез образование е положително развитие, въпреки че е необходимо повече за справяне с дълбоко вкоренени културни норми.

Австрия

В Австрия сексуалното насилие се проявява във вербален тормоз, неподходящ физически контакт и подмамване, като експертите подчертават случаите на унизителни коментари, особено към жени и LGBTQ+ спортисти, като чести. Физическото насилие, макар и по-рядко съобщавано, често включва неподходящо докосване, прикрито като тренировъчни практики. Йерархичният характер на спортните организации, съчетан с неадекватен надзор, създава среда, в която злоупотребата може да процъфтява. Вербалното насилие, особено онлайн тормозът, е нарастващо безпокойство и усилията за справяне с тези проблеми включват прилагане на доверени лица и етични насоки, въпреки че остават предизвикателствата в промяната на утвърдените културни нагласи.

Ключови теми в различни страни

1. **Вербален тормоз:** Сексуалните коментари, неуместните шеги и унизителните забележки са широко разпространени във всички страни-партньори. Тези поведения често служат като предвестници на по-тежки форми на злоупотреба.

2. **Неподходящ физически контакт:** Под прикритието на обучение или медицински грижи авторитетни фигури използват позициите си, за да прекратят личните граници. Това е особено разпространено в индивидуалните спортове, където близките взаимоотношения между спортисти и треньори предоставят възможности за злоупотреба.
 3. **Подмамване:** Подмамването от треньори или други авторитетни фигури е сериозна грижа, особено в спортовете с по-млади спортисти. Това включва изграждане на доверие за емоционална и физическа експлоатация на спортистите.
 4. **Дигитална злоупотреба:** Все по-често дигиталните платформи се използват за извършване на сексуално насилие, като онлайн тормоз и неподходящи съобщения се съобщават в страни като Испания и Австрия.
 5. **Хиперсексуализация:** Обективизирането на спортистите, особено на жените, е широко разпространен проблем. Медийното представяне и изискванията за спортни екипи на някои спортове изострят този проблем, както се вижда в Испания и Италия.
 6. **Културни и структурни бариери:** Във всички страни културните норми, йерархичните структури и неадекватните механизми за докладване възпрепятстват усилията за справяне и предотвратяване на сексуалното насилие в спорта.
 7. **Липса на осведоменост:** Липса на осведоменост за правата на човека/равенството за насърчаване на прозрачност, подходящи канали за докладване и липса на кодекси за поведение и професионални стандарти.
3. **Рискови фактори и характеристики на спортната среда, допринасяща за сексуално насилие: Сравнителна перспектива**

Сексуалното насилие в спортна среда се поддържа от специфични рискови фактори и структурни характеристики, които създават условия за злоупотреба. В Кипър, Гърция, Испания, Италия, България и Австрия културната, системната и междуличностната динамика значително влияят върху разпространението на сексуалното насилие. Фактори като дисбаланс на властта, неадекватен надзор и утвърдени обществени норми се очертават като основни елементи при разбирането на рисковете.

Кипър

По отношение на този въпрос експертите в Кипър установиха, че близките взаимоотношения между спортисти и треньори често водят до размити граници, създавайки възможности за злоупотреби. Освен това те твърдят, че дългите тренировъчни часове, нощувките по време на състезания и неадекватните предпазни мерки в спортните съоръжения повишават риска. Те също така подчертаха, че традиционните методи на обучение, авторитарната динамика и липсата на информираност сред спортистите, треньорите и родителите изострят проблема. Освен това обществените табута около сексуалното насилие обезсърчават откритите дискусии, оставяйки жертвите без подкрепа, а липсата на специализирани съоръжения и защитни механизми, съчетана с нормализирани полови стереотипи, допълнително допринася за

устойчивостта на сексуалното насилие. Експертите отбелязват също, че потърпевшите често се страхуват да бъдат обвинени, че действат от злоба, особено в елитни спортни среди, където конкуренцията е ожесточена.

Гърция

Гърция е изправена пред подобни проблеми, вкоренените дисбаланси на силите между треньори и спортисти са значителен рисков фактор. Индивидуалните спортове, които насърчават индивидуални взаимоотношения, са особено уязвими като спортистите често зависят силно от своите треньори за напредък в кариерата, което ги затруднява да докладват за злоупотреба, а неадекватният надзор във рисковите пространства като съблекални и общи помещения по време на състезания допълнително изостря проблема. Културни фактори, включително патриархални ценности и обществена стигма, увеличават мълчанието около сексуалното насилие. Сплотените общности и липсата на осведоменост при родителите за критични проблеми прави изключително чувствителна, трудна за оценка и разкриване тази тема. От направения анализ е видно, че сексуалното насилие в контекста на спорта е изключително сложен и преплетен проблем, отразяващ сложно множество от социални, културни и индивидуални фактори. Липсата на подходящо обучение на спортния персонал и длъжностните лица, допринася за среда, в която злоупотребата може да остане незабелязана.

Испания

В Испания, йерархичната динамика на властта в спортните организации е ключов рисков фактор, при който треньорите и авторитетните фигури често упражняват значително влияние върху спортистите, особено по-младите. Тази динамика се усложнява от липсата на надзор и неефективните механизми за докладване. Определени среди, като съблекални, са подчертани като зони с висок риск. Нормализирането на неподходящото поведение в рамките на специфични спортни култури, съчетано с обществената толерантност към „закачките“, позволява това поведение да продължава. Хипер-сексуализацията, особено на жените-спортисти, също създава условия, благоприятни за злоупотреба. Дигиталните платформи са нови рискове, където онлайн тормозът и сексуалното поведение стават все по-често срещани.

Италия

В Италия „културата на мълчанието“ в рамките на спортните организации остава основен рисков фактор и експертите подчертават, че дисбалансът на силите, особено между мъже-треньори и млади спортистки, е дълбоко вкоренен. Тази динамика е подсилена от обществените нагласи, които често обвиняват жертвите и обезсърчават докладването и идентифицират среди като тренировъчни лагери, нощувки и неконтролирани спортни сесии като високорискови. Освен това липсата на структурирани политики за защита и недостатъчното обучение за подходящо поведение допълнително допринасят за проблема.

Хипер-сексуализацията на жените-спортисти от медиите и спортните организации увеличава тяхната уязвимост към злоупотреба.

България

Спортната среда в България е белязана от йерархични структури, където треньорите и служителите имат значителна власт над спортистите. Липсата на формално обучение за защита и липсата на механизми за надзор позволяват евентуална злоупотреба да остане неразкрита. Културните норми, които обезсърчават откритите дискусии за сексуално неправомерно поведение, допринасят за недостатъчното докладване. Младите спортисти и тези в аматьорския спорт са особено уязвими поради недостатъчна информираност и обучение. Въпреки че инициативи като етични кодекси и линии за помощ представляват напредък, системните проблеми в спортните организации все още крият значителни рискове.

Австрия

В Австрия, дисбаланс на силите между спортисти и треньори са значителен рисков фактор, особено в индивидуалните спортове, където индивидуалните взаимодействия са често срещани, където вербалният тормоз и неподходящият физически контакт са по-вероятни в среда с недостатъчен надзор. Съблекални и нощувки по време на състезания са специфични високорискови пространства. Културните стереотипи и неадекватното обучение по предпазване също допринасят за проблема. Въпреки напредъка в прилагането на етичните насоки и установяването на доверено лице, системното нормализиране на вредното поведение продължава.

Ключови рискови фактори в различните страни

1. **Дисбаланс на властта:** Във всички страни-партньори йерархичният характер на спортните организации и зависимостта на спортистите от авторитетни фигури създават възможности за злоупотреби;
2. **Неадекватен надзор:** Липсата на надзор в зони с висок риск, като съблекални, споделени помещения и тренировъчни сесии, улеснява неподходящото поведение;
3. **Културни норми:** Патриархалните ценности, обществените табута и нормализираната агресия в спортните култури обезсърчават докладването и позволяват злоупотребата да процъфтява;
4. **Липса на обучение за защита:** Недостатъчното обучение на спортисти, треньори и персонал за подходящо поведение и защита допринася за продължаването на сексуалното насилие;
5. **Среди с висок риск:** Тренировъчните лагери, нощувките и други условия без надзор представляват значителни рискове, особено за по-младите спортисти;
6. **Хипер-сексуализация:** Медийната обективизация на жените-спортисти изостря тяхната уязвимост към злоупотреба, както се вижда в Италия и Испания;

7. **Дигитални рискове:** Възходът на онлайн платформите въвежда нови пътища за тормоз и подмамване, особено в Испания и Австрия.
4. Културни и обществени влияния върху сексуалното насилие в спорта:
Сравнителен анализ

Културните и обществените фактори значително оформят разпространението и динамиката на сексуалното насилие в спорта. В Кипър, Гърция, Испания, Италия, България и Австрия утвърдените норми, табута и развиващите се обществени нагласи оказват влияние както върху възникването, така и върху докладването на насилие. Въпреки че има напредък в справянето с тези проблеми, много системни и културни бариери продължават да съществуват. Неизбежно е, че подобни проблеми трябва да бъдат решени, тъй като може да предположим, че съществува социална и системна пропаст, водеща до проява на сексуално насилие в рамките на културни и обществени бариери, които правят жертвите неспособни и нежелаещи да докладват за случаи на сексуално насилие.

Кипър

В Кипър обществените табута около сексуалното насилие са дълбоко вкоренени, създавайки значителни пречки пред разкриването и намесата. Експерти твърдят, че културните стигми обезсърчават потърпевшите да говорят, особено в сплотена общност, където преобладава страхът от осъждане и отмъщение. В допълнение, традиционните роли на половете също играят роля, тъй като жените-спортисти често се възприемат като по-уязвими и по-малко надеждни от своите колеги-мъже. Неотдавнашните обществени промени, като влиянието на движението #MeToo, привлякоха известно внимание към проблема и някои кампании за повишаване на осведомеността и политически реформи в спортните организации са признаци на напредък. Дълбоко вкоренените културни нагласи продължават да възпрепятстват ефективността на тези мерки.

Гърция

В Гърция патриархалните ценности и мълчанието на обществото около сексуалното насилие допринасят за неговата устойчивост в спорта и дисбалансът на силите, особено в индивидуалните спортове, се влошава от културните норми, които обезсърчават предизвикателите авторитети. Разпространението на обвинението на жертвите допълнително обезсърчава докладването, създавайки среда на страх и недоверие. Експерти споделят, че движението #MeToo е предизвикало културна промяна, с няколко известни случаи, вдъхновили потърпевши да излязат. Експерти обаче отбелязват, че докато осведомеността се е повишила, осезаемите обществени и институционални промени остават ограничени. Бавното темпо на съдебната система и нежеланието на обществото да се справи напълно с тези проблеми подчертават предизвикателствата пред постигането на трайна реформа.

Испания

В Испания културни фактори като нормализирането на неподходящото поведение в определени спортни среди значително допринасят за сексуалното насилие. Експертите твърдят, че динамиката на връстниците и йерархичните структури често обезсърчават спортистите да докладват за злоупотреба, в допълнение към хипер-сексуализацията на жените-спортисти в медиите и спортната култура, която засилва вредните стереотипи и обективизиране. Обществените нагласи започват да се променят, водени от медийното отразяване на случаи на насилие и усилията за застъпничество. По-младото поколение показват по-голяма осведоменост по проблема и кампаниите, насочени към спортисти, треньори и спортни организации придобиват сила. Въпреки това, обществената толерантност към „закачките“ и пренебрежителното отношение към словесния тормоз остават пречки за значима промяна.

Италия

В Италия „културата на мълчанието“ в спортните организации отразява по-широки обществени норми, които дават приоритет на репутацията пред отчетността, посочват експертите. Традиционните роли на пола и обществените очаквания често поставят тежестта на доказване върху потърпевшите, което ги обезсърчава, като жените-спортисти, са изправени пред допълнителни предизвикателства, произтичащи от хиперсексуализацията, управлявана от медиите, и общественото обективизиране. Въпреки тези предизвикателства, кампаниите за повишаване на осведомеността и законодателните реформи са предизвикали някои културни промени а възходът на застъпническите движения и публичния дискурс около сексуалното насилие е насърчил повече потърпевши да споделят своя опит, но системната и културна инерция все още пречат на създаването на по-безопасна спортна среда.

България

В България културните норми, обезсърчават откритите дискусии за сексуалното насилие, което допринася за недостатъчното му докладване, а според експерти йерархичните структури в рамките на спортните организации често отразяват по-широка динамика на обществената власт, като авторитетни фигури упражняват непропорционално влияние върху спортистите. Поради това, младите спортисти, особено тези в аматьорските спортове, са особено уязвими. Положителните промени включват прилагането на етични кодекси и образователни програми, насочени към повишаване на осведомеността. Въпреки че тези мерки показват напредък, обществените табути и липсата на стабилни механизми за докладване продължават да подкопават тяхната ефективност и подчертават необходимостта от културна промяна, която насърчава открития диалог и предизвиква вкоренената динамика на властта.

Австрия

В Австрия, обществените нагласи към пола и сексуалността играят значителна роля при оформянето на разпространението на сексуалното насилие в спорта, като традиционните стереотипи и липсата на осведоменост за подходящо поведение създават среда, в която злоупотребата може да процъфти. LGBTQ+ спортистите и жените са особено уязвими към вербален тормоз и обективизиране. Усилията за справяне с тези проблеми включват създаването на етични насоки и насърчаването на кампании за повишаване на осведомеността. Въпреки това, обществените норми, които толерират или нормализират агресивното поведение в спорта, остават значителна бариера. Експерти споделят, че повишено образование и културна промяна може да е решение за справяне с тези дълбоко вкоренени проблеми.

Ключови теми в различни страни

1. **Патриархални ценности и полови норми:** Във всички страни-партньори традиционните роли на пола и патриархалните нагласи допринасят за уязвимостта на жените-спортисти и обезсърчават докладването;
 2. **Обвиняване на жертвата:** Обществените тенденции да се обвиняват потърпевшите за насилието са широко разпространени, създавайки среда на страх и мълчание;
 3. **Нормализиране на агресията:** Агресивното поведение и „закачките“ в спорта често се нормализират, маскирайки обидното поведение и обезсърчавайки намесата;
 4. **Хиперсексуализация:** Медийното и общественото обективизиране на спортистите, особено на жените, засилват вредните стереотипи и увеличават уязвимостта;
 5. **Динамика на властта:** Йерархичните структури в спорта отразяват по-широките обществени неравенства, позволявайки на авторитетни фигури да експлоатират своите позиции;
 6. **Напредък и осведоменост:** Докато обществената осведоменост се е увеличила поради движения като #MeToo и вниманието на медиите, осезаемите културни и институционални промени остават ограничени.
5. Недокладване на сексуално насилие в спорта: Предизвикателства и демографски различия

Според експерти, недостатъчното докладване на сексуално насилие в спорта е значително предизвикателство в Кипър, Гърция, Испания, Италия, България и Австрия. Този всеобхватен проблем е повлиян от културни, обществени и системни фактори, което води до ограничени данни за разпространението, а разликите в докладването между мъже и жени-спортисти, както и между възрастови групи, допълнително усложняват усилията за разбиране на обхвата на проблема.

Кипър

В Кипър, недостатъчното докладване се дължи на страх от стигматизация, обществени табути и неадекватни системи за подкрепа, при които потърпевшите, особено непълнолетни и жени,

често не са склонни да излязат, поради опасения за отмъщение, присъда или обвинение в действие от злоба. Липсата на осведоменост относно процедурите за докладване и механизмите за защита изостря проблема. Много често съществуващите данни са непълни и изкривени, като само няколко докладвани случая, включващи непълнолетни, са официално документирани. Експерти подчертават, че страхът от репресии и дългите съдебни процеси обезсърчават жертвите да търсят справедливост. Докато инициативи като разработването на ръководства и наръчници имат за цел да подобрят осведомеността, вкоренената култура на мълчание поставя значителни предизвикателства.

Гърция

В Гърция, обществените норми и патриархалните ценности допринасят за широко разпространеното недостатъчно докладване на сексуалното насилие в спорта и че потърпевшите често са изправени пред обвиняване на жертвите и социален остракизъм, което ги разубеждава да се изявят. Освен това, от решаващо значение да се отбележи, е, че по-голямата част от спортистите, които са преживели сексуално насилие, или под формата на безконтактно сексуално насилие (БСН), или контактно сексуално насилие (КСН), не желаят да разкрият преживяванията си поради психологически натиск и негативни чувства на срам, вина и липса на увереност. Беше подчертано, че съдебният процес е бавен и тромав, което допълнително обезсърчава потърпевшите да търсят справедливост. Липсата на доверие, както в системата, така и в културата на тази страна, води до това, че подобни проблеми не се разглеждат и не се разрешават. Може дори да се предположи, че сексуалният тормоз в тази страна може да се третира като обществено табу, а появата му в спорта често се приема с недоверие и ирония. Експерти отбелязват липса на стандартизирани методи за събиране на данни, което води до значителни пропуски в разбирането на разпространението на сексуалното насилие. Младите спортисти и тези в индивидуалните спортове са особено уязвими, като динамиката на властта между треньорите и спортистите създава среда, в която злоупотребата е недостатъчно докладвана. Въпреки че движения като #MeToo провокираха потърпевши да говорят, системните и културните бариери остават значителни пречки.

Испания

В Испания недостатъчното докладване се влияе от динамиката на връстниците, културното приемане на определено поведение и страха от отмъщение. Експерт твърдят, че мъжете-спортисти не си позволяват да докладват за злоупотреба поради обществена стигма и загриженост за репутацията си, докато на младите спортисти често им липсват познанията или увереността да разпознаят и докладват злоупотреба, особено когато извършителят е доверена авторитетна фигура. Дигиталния тормоз, като подмамване и неподходящи съобщения, добавя още един слой сложност. Въпреки че медийното отразяване и усилията за застъпничество повишиха осведомеността, нормализирането на вербалния тормоз и „закачките“ в спортните култури продължава да възпрепятства точното отчитане. Всеобхватни образователни

програми, насочени към спортисти, родители и треньори, са начин за справяне с тези предизвикателства.

Италия

Експерти твърдят, че "културата на мълчание" в Италия в рамките на спортните организации отразява по-широките обществени нагласи, които дават приоритет на репутацията пред отчетността. В тази представа потърпевшите са изправени пред значителни предизвикателства при докладването на насилие, като много от тях се страхуват от последици в кариерата или социален остракизъм, а жените-спортисти са особено засегнати, тъй като обществените норми и хипер-сексуализацията засилват тяхната уязвимост. Липсата на изчерпателни механизми за докладване и стандартизирано събиране на данни е създавало фрагментирано разбиране на проблема. Сексуалното насилие е по-вероятно да бъде докладвано, когато включва открити действия като изнасилване, докато вербалното и психологическото насилие често остава неразпознато. Последните усилия за застъпничество са подтикнали някои потърпевши да споделят своя опит, но всяка системна промяна остава бавна.

България

В България недостатъчното докладване се влошава от йерархичната динамика на властта в спортните организации и културните норми, които обезсърчават откритото обсъждане на сексуалното насилие. Младите спортисти, особено в аматьорските спортове, са особено уязвими поради ограничената осведоменост и неадекватните предпазни мерки. Усилията за справяне с недостатъчното докладване може да включват въвеждането на линии за помощ и етични кодекси, които имат за цел да осигурят безопасни места за разкриване. Въпреки това, тези инициативи са изправени пред значителни пречки, включително липса на доверие в процеса на докладване и страх от отмъщение. Създаването на анонимни и достъпни механизми за докладване, може да подобри събирането на данни и подкрепата за потърпевшите.

Австрия

В Австрия обществените нагласи към пола и сексуалността допринасят за недостатъчното отчитане на сексуалното насилие в спорта. По-специално, мъжете-спортисти и LGBTQ+ лицата са изправени пред допълнителни предизвикателства, тъй като обществената стигма и страхът от осъждане ги обезсърчават да говорят открито. Освен това младите спортисти са особено уязвими поради зависимостта си от авторитетни фигури и липсата на осведоменост относно правата си. Въпреки напредъка в прилагането на етични насоки и доверени лица, експерти твърдят, че докладването остава непоследователно. Липсата на всеобхватни системи за събиране на данни и нормализирането на вербалния тормоз допълнително прикриват разпространението на злоупотребата и те подчертаха необходимостта от системни реформи, включително подобро образование и стабилни рамки за докладване.

Ключови теми в различни страни

1. **Страх от отмъщение и стигматизация:** Потърпевшите често се въздържат да докладват за злоупотреба поради страх от последици в кариерата, социална присъда или отмъщение;
 2. **Културни бариери:** Патриархалните ценности, обществените табути и нагласите за обвиняване на жертвите обезсърчават потърпевшите да излязат напред;
 3. **Неадекватни механизми за докладване:** Липсата на анонимни, достъпни и стандартизирани системи за докладване подкопава събирането на данни и подкрепата за потърпевшите;
 4. **Различия във възрастта и пола:** Спортистките и по-младите участници са непропорционално засегнати от сексуално насилие, докато потърпевшите мъже са изправени пред допълнителна стигма, която възпрепятства докладването;
 5. **Нормализиране на вредното поведение:** Вербалният тормоз, „закачките“ и други форми на злоупотреба често се нормализират в спортните култури, прикривайки сериозността на проблема;
 6. **Дигитален тормоз:** Възходът на онлайн платформите въведе нови предизвикателства, като подмамването и неподходящите съобщения стават все по-разпространени;
 7. **Недоразвити политики:** Недоразвитите или несъществуващи политики и практики и липсата на директиви на ЕС с подходящи ръководни органи не позволява превенцията на сексуалното насилие в спорта да съществува.
6. Въздействие на движението #MeToo и медиите върху осведомеността относно сексуалното насилие в спорта: Стратегии и интервенции

Движението #MeToo и повишеното медийно внимание значително повишават информираността за сексуалното насилие в спорта в Кипър, Гърция, Испания, Италия, България и Австрия. Въпреки че това насърчи потърпевшите да споделят и стимулираха промени в политиката, остават предизвикателства при справянето със системни проблеми и културни норми, които увековечават насилието. Ключовите стратегии и интервенции са от съществено значение за намаляване на разпространението на сексуалното насилие в спорта.

Кипър

В Кипър движението #MeToo вдъхнови потърпевшите от сексуално насилие в спорта да споделят, особено след нашумели случаи в съседни страни като Гърция. По-специално, медийното отразяване на тези случаи е помогнало да се оспорят обществените табути и да се хвърли светлина върху системните недостатъци. Въздействието на движението е ограничено от културни стигми и бавен съдебен процес. Стратегиите за намаляване на сексуалното насилие трябва да включват цялостно обучение за треньори и спортни служители, разработване на политики за защита и кампании за осведомяване на обществеността. Въпреки че експертите твърдят, че усилията на Кипърската спортна асоциация за създаване на ръководства и

наръчници за предотвратяване на злоупотреби са стъпка в правилната посока, въвеждането и прилагането им остават сериозни предизвикателства.

Гърция

Движението #MeToo набира сила в Гърция след високопоставени разкрития от спортисти, включително олимпийската медалистка София Бекатору. Нейното свидетелство за трайно сексуално насилие катализира национален интерес и насърчи други потърпевши да споделят своя опит, а медийното отразяване засили ефекта, което доведе до политически дискусии и повишена обществена осведоменост. Въпреки този напредък, системните бариери продължават да съществуват и жертвите често са изправени пред стигматизация и дълги съдебни процедури, които възпират докладването. Ключовите стратегии включват законодателни реформи за ускоряване на правосъдието, задължително обучение за превенция на сексуалното насилие за спортни организации и създаване на независими органи за разглеждане на жалби. Кампаниите за осведоменост, насочени към спортисти, треньори, училищата/образователните институции и родителите също са от решаващо значение за насърчаването на култура на отчетност и подкрепа.

Испания

Според експерти в Испания движението #MeToo и медийното внимание са изиграли ключова роля за повишаване на осведомеността относно сексуалното насилие в спорта и някои на шумели случаи предизвикаха обществен дебат и подтикнаха спортните организации да преразгледат своите политики. Обществената толерантност към определени форми на злоупотреба, като вербален тормоз, остава предизвикателство, както и интервенции като интегриране на превенцията на сексуалното насилие в по-широки образователни инициативи, прилагане на механизми за анонимно докладване и насърчаване на равнопоставеността на половете в спортното лидерство. Медийните кампании, подчертаващи въздействието на сексуалното насилие и възхваляващи смелостта на потърпевшите, могат допълнително да променят обществените нагласи.

Италия

Според експерти в Италия движението #MeToo е имало смесен ефект. Въпреки че насърчи повече потърпевши да споделят историите си, вкоренената „култура на мълчанието“ в спортните организации ограничава обхвата му. По-специално, част от медийното отразяване на случаите на злоупотреба често се фокусира върху сензациите, а не върху системната промяна, което може да подкопае усилията за справяне с първопричините за насилието. За да се бори с това, експертите препоръчват създаването на служители по защитата в спортните организации, задължително обучение за разпознаване и предотвратяване на злоупотреби и създаване на ясни, приложими кодекси на поведение. Кампании за информиране на

обществеността, които предизвикват обществените норми и подчертават важността на отчетността, също са от съществено значение.

България

В България движението #MeToo има относително ограничено въздействие, отчасти поради културните норми, които обезсърчават откритите дискусии за сексуалното насилие. Въпреки това международното внимание към въпроса стимулира известен напредък, включително приемането на етични насоки и образователни програми в спортните организации. Експерти подчертават необходимостта от целенасочени интервенции, като системи за анонимни сигнали и интегриране на превенцията на сексуалното насилие в учебните програми за обучение. Обществените образователни кампании могат да помогнат за оспорването на обществените табута и да насърчат потърпевшите да излязат напред и че съвместните усилия с международни организации също могат да осигурят допълнителни ресурси и опит за справяне с тези проблеми.

Австрия

Според експерти в Австрия, движението #MeToo и вниманието на медиите са повишили осведомеността за сексуалното насилие в спорта, но също така са подчертали системните пропуски в справянето с проблема. Въпреки това, потърпевшите често са изправени пред стигма и липса на доверие в механизмите за докладване, което възпрепятства напредъка. Стратегии за справяне с тези предизвикателства, които включват увеличаване на представителството на жените в спорта и лидерски роли, създаване на независими органи за разглеждане на жалби и провеждане на редовни одити на политиките за защита. Медийни кампании, които подчертават важността на безопасната спортна среда, могат допълнително да насърчат културната промяна.

Ключови стратегии и интервенции

1. **Цялостно образование и обучение:** Обучението на спортисти, треньори и служители относно разпознаването и предотвратяването на сексуалното насилие е от решаващо значение. Обучението трябва да наблегне на съгласието, границите и подходящото поведение;
2. **Стабилни механизми за докладване:** Създаването на анонимни и достъпни системи за докладване може да даде възможност на потърпевшите да излязат без страх от отмъщение;
3. **Законодателни и политически реформи:** Прилагането на ясни закони и организационни политики, насочени към сексуалното насилие, съчетано със стриктно прилагане, е от съществено значение;
4. **Независим надзор:** Създаването на независими органи за разглеждане на жалби и надзор на защитните мерки гарантира отчетност и безпристрастност;

5. **Кампании за осведомяване на обществеността:** Медийните кампании, които предизвикват обществените норми и възхваляват смелостта на потърпевшите, могат да насърчат културната промяна и да намалят стигмата;
6. **Повишено представителство на жените:** Насърчаването на равнопоставеността на половете в спортните лидерски роли може да помогне за създаването на култура на уважение и приобщаване;
7. **Съвместни усилия:** Партньорството с международни организации и използването на глобални най-добри практики може да подобри местните усилия за предотвратяване и справяне със сексуалното насилие.

5. Заключение

Сексуалното насилие в спорта, остава изострен, но недостатъчно проучен проблем, отразяващ сложно взаимодействие на системни, културни и индивидуални фактори. Този раздел, от този доклад изследва разпространението и формите на сексуално насилие, преживяно или наблюдавано от спортисти в шест държави, използвайки стабилна методология на проучване. Разработката на въпросника използва ключови източници в литературата, а неговата структура, съдържание и точкуване са от въпросника за насилие над спортисти (Parent et al., 2019), който послужи като основополагаща рамка. Част от заключението, са от изследване на насилието при взаимодействие в спорта (Jolly & Decamps, 2006); Marsollier et al., 2021), както и от данни за злоупотреба с деца в контекста на спорта в Европа (Lang et al., 2021). Тези източници, предоставиха основата на инструмент, който улавя сложните преживявания на сексуалното насилие в спорта. Чрез количествени и качествени анализи, констатациите осветляват широко разпространената природа на безконтактното контактното сексуално насилие, като същевременно изследват информираността на спортистите за подобни инциденти. Чрез интегриране на сравнения между отделните държави и демографски прозрения, докладът предлага задълбочено разбиране на рисковите фактори, системните недостатъци и културните влияния, допринасящи за този широко разпространен проблем. Проучването има за цел не само да идентифицира моделите на сексуално насилие в спорта, но и да предостави приложими препоръки за насърчаване на по-безопасна среда. Като се фокусира както върху индивидуалните, така и върху отборните спортове и изследва вариациите в зависимост от възрастта, пола и географското местоположение, този доклад допринася с ценни данни за продължаващия дискурс относно безопасността и благосъстоянието на спортистите.

Извадки

Проучването включва 462 спортисти от шест различни държави - Гърция (n = 111, 24,0%), Италия (n = 96, 20,8%), Австрия (n = 90, 19,5%), Испания (n = 68, 14,7%), България (n = 63, 13,6%) и Кипър (n = 34, 7,4%). Тяхната възраст варира от 16 до 75 години (M = 29.92, SD = 9.81). От общия брой спортисти 48,8% са мъже (n = 223) и 48,1% са жени (n = 220), като по този начин се позволява почти еднакво разделение по пол, участващи в индивидуални спортове (n = 250, 54,9%) или отборни спортове (n = 195, 42,9%). Само участници от Испания съобщават, че се занимават и с двата вида спорт (2,2%). Респондентите от Италия съобщават за участие само в индивидуални

спортове. Като цяло, участниците на възраст 16-24 години са имали по-голяма ангажираност в индивидуалните спортове (69,7%) в сравнение с отборните спортове (26,5%), като подобна тенденция е очевидна за тези на възраст 45-54 години (индивидуални спортове: 54,1%; отборни спортове: 45,9%). Участниците на възраст 25-34 години са участвали повече в отборни спортове (51,7%), отколкото в индивидуални спортове (46,0%), като същият модел се наблюдава при тези на възраст 35-44 години (отборни спортове: 52,9%; индивидуални спортове: 47,1%), и тези на възраст над 55 години (отборни спортове: 55,6; индивидуални спортове: 44,4%). За повече сравнителна информация за различните държави относно демографските характеристики на участниците вижте таблица 1, фигури 1 и 2.

Таблица 1

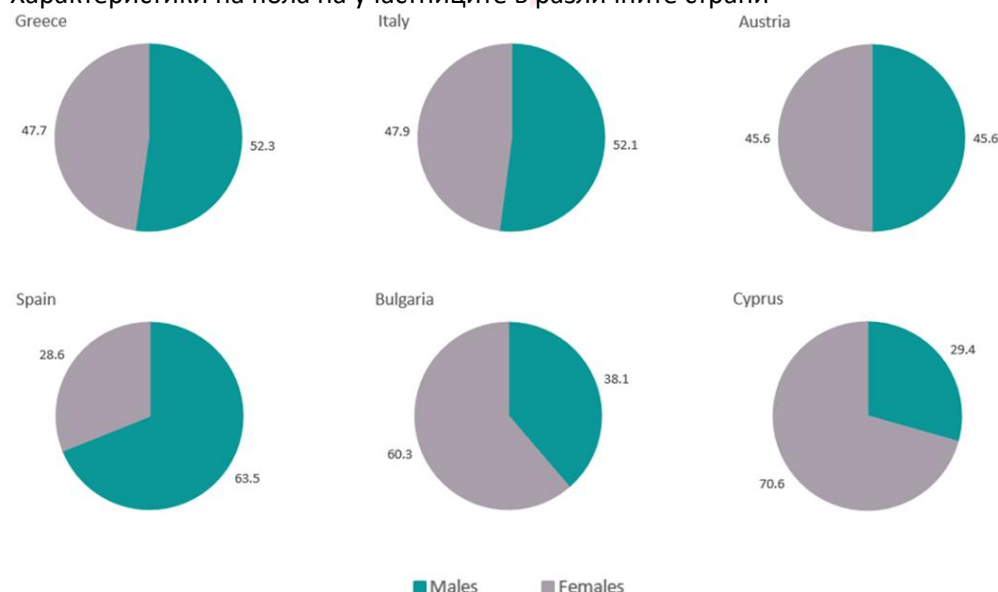
Сравнение между страните на характеристиките на възрастта и пола на участниците

Age	Gender	Country											
		Greece		Italy		Austria		Spain		Bulgaria		Cyprus	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
16-24	Male	3	37.5	33	48.5	7	50	23	67.5	8	38.1	1	14.3
	Female	5	62.5	35	51.5	7	50	11	32.5	13	61.9	6	85.7
25-34	Male	35	61.4	11	61.1	20	44.4	11	73.3	11	40.7	2	20
	Female	22	38.6	7	38.9	25	55.6	4	26.7	16	59.3	8	80
35-44	Male	14	48.3	0	0	7	46.7	4	80	3	27.3	3	50
	Female	15	51.7	0	0	8	53.3	1	20	8	72.7	3	50
45-54	Male	6	37.5	3	50	3	75	0	0	0	0	4	50
	Female	10	62.5	3	50	1	25	0	0	0	0	4	50
55 <	Male	0	0	1	50	2	100	0	0	0	0	0	0
	Female	1	100	1	50	0	0.0%	0	0	0	0	3	100

Забележка. N = 462

Фигура 1

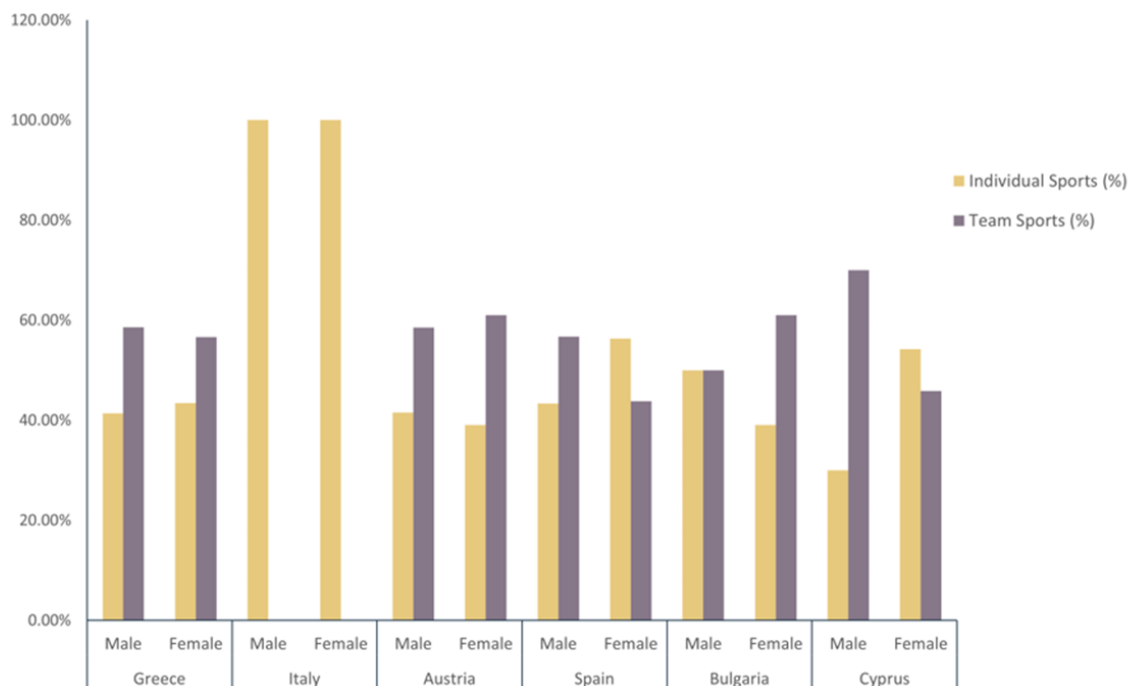
Характеристики на пола на участниците в различните страни

Забележка. Кръговите диаграми изобразяват половете на участниците в различните страни. Отчитат се проценти.

Фигура 2

Сравнение между страните на половете и ангажираността на участниците в спортни категории

Забележка. Фигурата илюстрира сравнения между различните страни на спортните категории, в които участват участниците, въз основа на техния пол.

Резултати

Според описателни анализи, 69,3% от спортистите съобщават, че са преживели ННС в спортния контекст поне веднъж в живота си. Най-честите преживявания на ННС включват получаване на сексуални коментари, шеги или жестове (54,1%), нежелано сексуално поведение, водещо до дискомфорт (45,2%) и нежелани сексуални разговори (39,0%). Освен това, 16,0% от спортистите съобщават, че са преживели поне един инцидент на КСН, като най-честите преживявания на КСН включват докосване без съгласие по негенитални области (13,4%) и опити за полов акт без съгласие (6,0%). Повечето участници споделят, че са имали тези преживявания приблизително 2-5 пъти (41,0%) в живота си, като 59,7% са преживели КСН поне веднъж преди 18-годишна възраст, а 31,6% съобщават, че техните преживявания са започнали преди 13-годишна възраст. Повечето респонденти отбелязват, че извършителите са мъже (80,6%), като са им съотборници (34,4%) или треньори (32,8%). В повечето случаи инцидентите с КСН са настъпили в спортни клубове или местни спортове (27,9%) и развлекателни спортове (24,6%), най-често в съблекалните (30,5%) и на спортното игрище (28,8%). От общия брой спортисти само 14,3% са разкрили своя преживян КСН, като повечето от тях (44,4%) са разкрили на своите приятели, докато само един участник се е обърнал към консултация за подкрепа. Приблизително 85,7% от респондентите нито са разкрили преживелия си КСН, нито са потърсили подкрепа, най-често поради чувство на срам, вина и липса на увереност или защото не са били наясно с опита си

като инцидент на сексуално насилие. Един участник (46 години, жена от Гърция) спомена „Не се чувствах достатъчно силна, за да го споделя“. Друг участник (32 години, жена от Кипър) отбеляза, че „Сексуалното насилие от връстници се счита за приемливо поведение и никой не го взема предвид“.

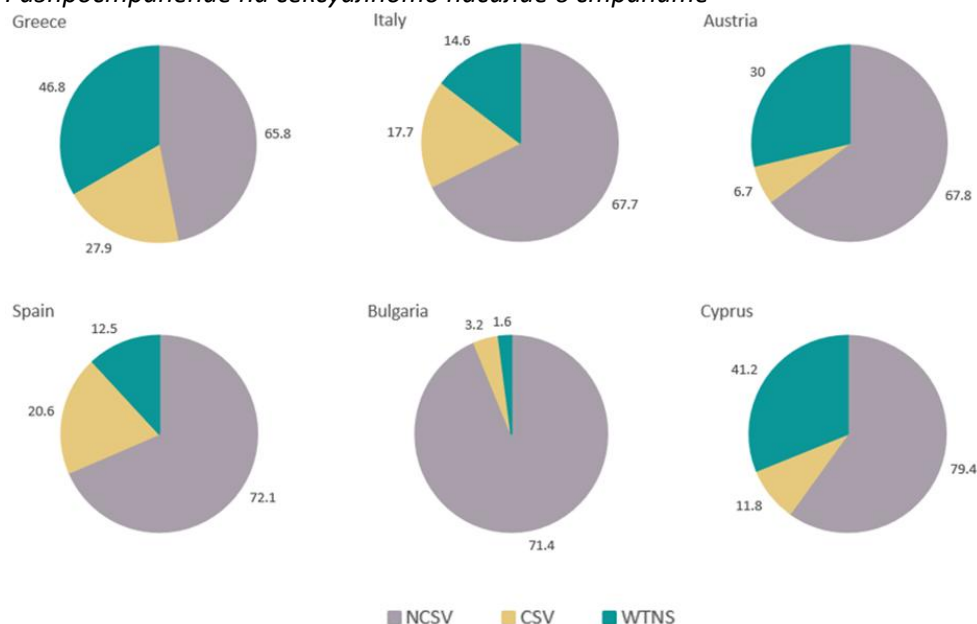
Що се отнася до разпространението на свидетели на сексуално насилие в спортен контекст, 74,7% от спортистите съобщават, че знаят за поне един инцидент, който се е случил на техни колеги спортисти, като 87,7% са наясно с БСН, 8,0% са наясно с КСН, а 4,3% са наясно и с двете. В 50,0% от анализирания случаи извършителите, на които са станали свидетели, са били треньори, докато повечето от наблюдаваните КСН инциденти са се случили в национални (34,7%) и местни (27,1%) спортни условия, най-често на спортно игрище/корт (41,1%). Според свидетелите, 25,2% от КСН преживяванията са докладвани, през повечето време от жертвата (55,6%), което води до администрациите на екипа или да провеждат вътрешни разследвания (36,1%), или да игнорират/отхвърлят обвиненията (27,8%). В някои случаи извършителите са наказани (33,3%), а в други не са понесли последствия (20,5%). Допълнителни описателни анализи разкриха, че от всички спортисти, участващи в проучването, 61,4% от мъжете съобщават, че са преживели поне една форма на сексуално насилие в спортен контекст, като 59,6% са преживели БСН и 14,3% са преживели КСН. По-високи нива на разпространение на преживяно сексуално насилие са наблюдавани сред жените-спортисти в сравнение с мъжете, като 79,5% от тях съобщават за поне един опит със сексуално насилие; 79,5% са имали БСН и 17,8% са имали КСН. По същия начин жените (34,4%) са по-склонни да станат свидетели на сексуално насилие срещу някой от колегите си спортисти в сравнение с мъжете (15,9%). Освен това се съобщава за по-голямо разпространение на преживян НКСН при спортисти, занимаващи се с индивидуални спортове (71,6%) в сравнение с тези, занимаващи се с отборни спортове (66,0%), докато обратната тенденция е очевидна за инциденти с опитен КСН при спортисти, занимаващи се с отборни спортове (16,4 %), показващи по-високи нива на разпространение в сравнение с тези, занимаващи се с индивидуални спортове (15,2%). Спортистите, занимаващи се с индивидуални спортове (75,9%) също са по-склонни да станат свидетели на сексуално насилие в сравнение с тези, занимаващи се с отборни спортове (72,4%).

Що се отнася до сравненията между отделните държави, нивата на разпространение на общо преживяно сексуално насилие са най-високи в Кипър (79,4%), следван от Испания (73,5%), България (73,3%), Австрия (67,8%), Италия (67,7%) и Гърция (67,6%). Уточнявайки за преживян БСН, се наблюдават подобни модели, като честотата на разпространение отново е най-висока в Кипър (79,4%), следвана от Испания (72,1%), България (71,4%), Австрия (67,8%), Италия (67,7%) и Гърция (65,8%). И все пак, уточнявайки за преживян КСН, наблюдавахме различни модели. По-конкретно, най-високи нива на разпространение на преживян КСН са наблюдавани при спортисти в Гърция (27,9%) в сравнение с другите страни, следвани от Испания (20,6%), Италия (17,7%), Кипър (11,8%), Австрия (6,7%) и България (3,2%). Освен това спортистите от Гърция (46,8%) са имали най-голямо разпространение на свидетели на сексуално насилие, извършено над техни колеги спортисти, следвани от спортисти от Кипър (41,2%), Австрия (30,0%), Италия (14,6%), Испания (12,5%) и България (1,6%). Сред всички страни респондентите от Италия са

имали най-голямо разпространение на свидетелство на БСН (93,7%), докато респондентите от Гърция са имали най-голямо разпространение на КСН (12,6%) или и на двете форми на сексуално насилие (14,4%). За повече информация вижте Фигура 3.

Фигура 3

Разпространение на сексуалното насилие в страните

Забележка. Кръговите диаграми изобразяват разпространението на различните форми на сексуално насилие, преживяно от спортисти в спортния контекст в различните страни. НКСН = безконтактно сексуално насилие; КСН = контактно сексуално насилие; WTNS = свидетел на сексуално насилие, извършено над колега спортист. Отчитат се проценти.

Като цяло, при жените-спортисти е по-вероятно да са преживели БСН в сравнение с мъжете във всички страни с изключение на Испания, в която 63,4% от мъжете-спортисти съобщават, че са преживели БСН над 36,6% от жените. Жените-спортисти също са по-склонни да са преживели КСН в сравнение с мъжете в Италия и Австрия, мъжете-спортисти са по-склонни да са преживели КСН в сравнение с жените в Гърция и Испания, докато разпространението на преживян КСН е идентично за спортистите от България и Кипър (вж. Таблица 2). Жените-спортисти също са имали по-голямо разпространение на свидетели на сексуално насилие в сравнение с мъжете във всички страни, с изключение на Испания, където е демонстрирано идентично разпространение и за двата пола. Сравнението между страните също така показва, че само в България няма мъж-спортист, който да е съобщил, че е бил свидетел на сексуално насилие, извършено над негови съотборници. Продължавайки напред, всички участници от Кипър съобщават, че са преживели КСН по време на детството и/или юношеството, като второто най-голямо разпространение е демонстрирано за участниците от Гърция (71,4%), следвани от Австрия (22,2%), Италия (12,5%) и Испания (12,5%). Не са докладвани случаи на сексуално насилие в детството или юношеството от участници от България.

Таблица 2

Сравнение между страните на преживяното сексуално насилие и пола на участниците

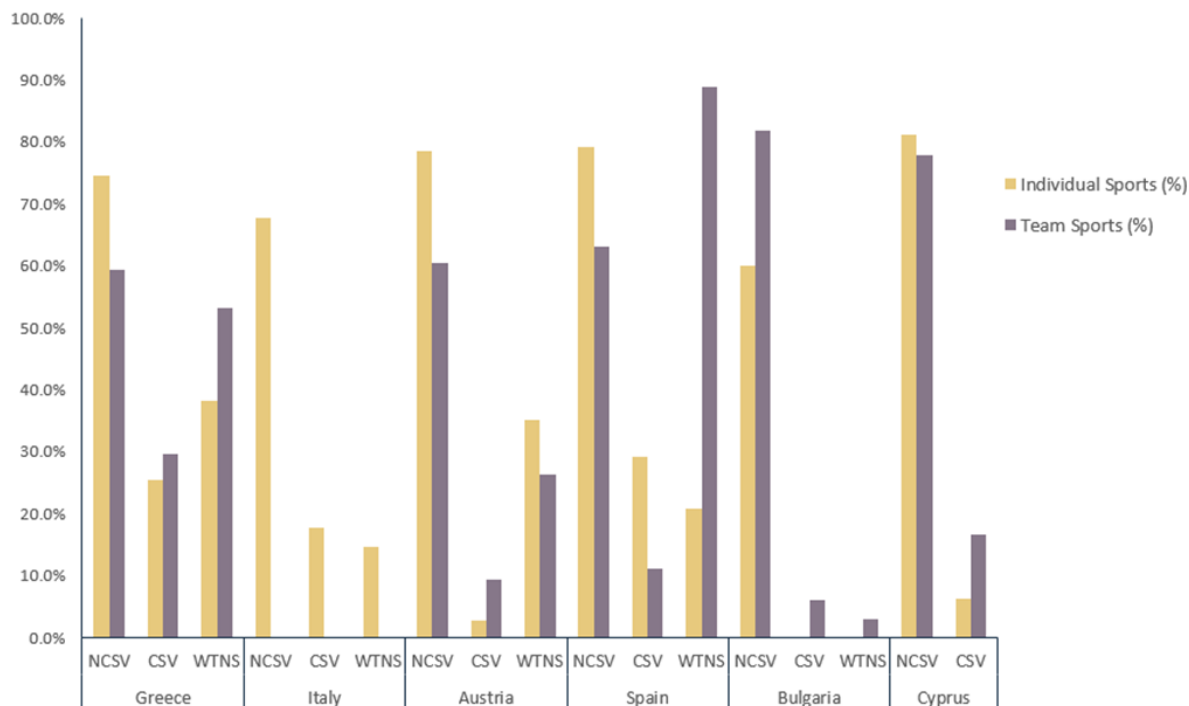
Sexual Violence	Gender	Country											
		Greece		Italy		Austria		Spain		Bulgaria		Cyprus	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
NCSV	Male	33	45.2	28	43.1	24	42.1	26	63.4	14	31.1	8	29.6
	Female	40	54.8	37	56.9	33	57.9	15	36.6	31	68.9	19	70.4
CSV	Male	16	51.6	4	23.5	2	33.3	7	63.6	1	50	2	50
	Female	15	48.4	13	76.5	4	66.7	4	36.4	1	50	2	50
WTNS	Male	23	44.2	1	7.1	6	25	3	50	0	0	2	14.3
	Female	29	55.8	13	92.9	18	75	3	50	1	100	12	85.7

Забележка. N = 462. НКСН = безконтактно сексуално насилие; КСН = контактено сексуално насилие; WTNS = свидетел на сексуално насилие, извършено над колега спортист.

Освен това спортистите, занимаващи се с индивидуални спортове от Кипър, имат най-високо разпространение на преживян БСН (81,2%) в сравнение със спортисти от други страни, като най-ниско разпространение се демонстрира сред респондентите от България (60,0%). Обратно, спортистите, занимаващи се с отборни спортове от България, имат най-високо разпространение на преживян БСН (81,8%) в сравнение със спортисти от другите страни, като най-ниско разпространение се открива сред респондентите от Гърция (59,4%). По същия начин спортистите, участващи в индивидуални спортове от Испания, имат най-голямо разпространение на преживян КСН (29,2%) в сравнение със спортисти от другите страни, като нито един участник, ангажиран в индивидуални спортове от България, не съобщава за инциденти с преживян КСН. Що се отнася до спортистите, участващи в отборни спортове, респондентите от Гърция имат най-високо разпространение на преживян КСН (29,7%), като най-ниско разпространение е демонстрирано сред респондентите от България (6,1%). И накрая, спортистите, занимаващи се с индивидуални спортове от Кипър, имат най-голямо разпространение на свидетели на инциденти на сексуално насилие (62,5%), като нито един участник, занимаващ се с индивидуални спортове от България, не е съобщил за инцидент на свидетелство за сексуално насилие. По същия начин респондентите, занимаващи се с отборни спортове от Гърция, са имали най-голямо разпространение на свидетели на сексуално насилие в спортен контекст (53,1%), като нито един участник, занимаващ се с отборни спортове от Испания, не е съобщил за инцидент на свидетелство за сексуално насилие. За допълнителни сравнения между страни вижте Фигура 4.

Фигура 4

Сравнение между страните на преживяно сексуално насилие в спортни категории

Забележка. Фигурата изобразява сравнения между различните страни на различните видове сексуално насилие, преживяно от участниците, въз основа на спортната категория, в която участват. NCSV = безконтактно сексуално насилие; CSV = контактно сексуално насилие; WTNS = свидетел на сексуално насилие, извършено над колега спортист. Отчитат се проценти.

ЗаклЮчение

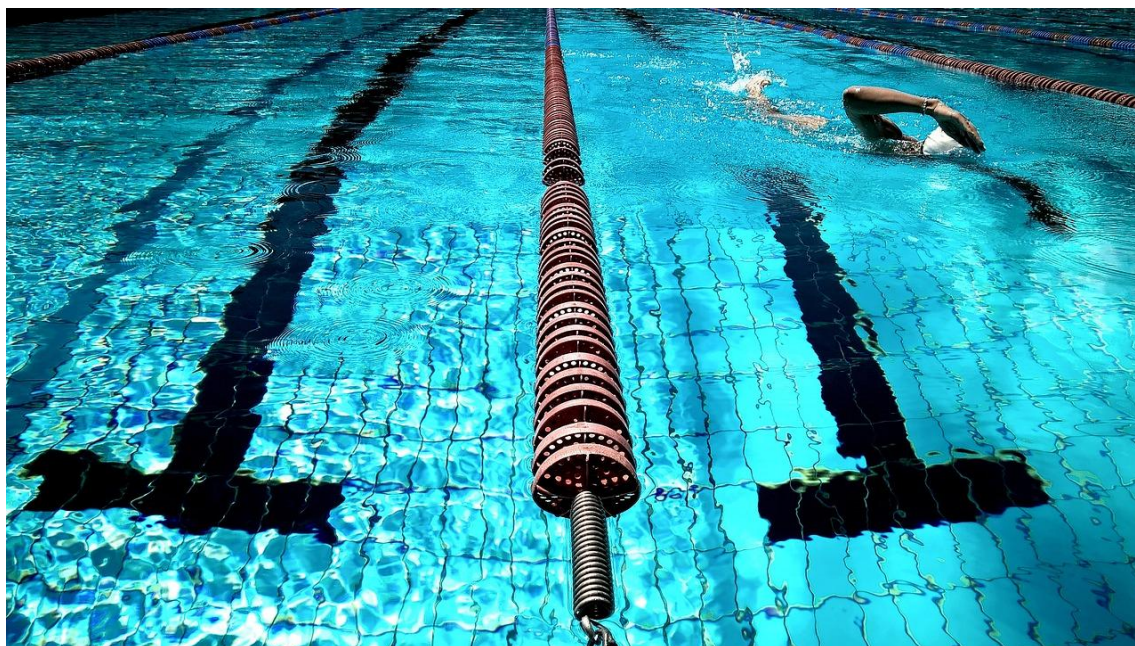
Настоящият доклад предостави важна информация за феномена на сексуалното насилие сред спортисти в спортен контекст, като се фокусира върху три форми на сексуално насилие; а) БСН; (б) КСН; и (в) свидетелство за сексуално насилие, докато оценява участниците от шест различни страни - Гърция, Италия, Австрия, Испания, България и Кипър. Резултатите показват повишено разпространение на преживели сексуално насилие сред спортисти във всички страни. Описателните анализи предполагат различни забележими рискови фактори и системни проблеми, които биха могли да позволят или да не успеят да се справят с по-високото разпространение на преживяно сексуално насилие от спортисти.

По-конкретно и изключително тревожни са доказателствата, които показват, че повечето участници вече са преживели поне една форма на сексуално насилие до 18-годишна възраст, което показва, че младата възраст може да бъде рисков фактор за един спортист да преживее сексуално насилие. Изглежда, че допълнителен рисков фактор е полът, като жените-спортисти показват повишено разпространение на сексуално насилие в сравнение с мъжете, като по този начин подкрепят и повтарят това, което литературата до момента описва като цяло. И все пак, когато анализирахме данните между културите, се появили различни тенденции, показващи, че това явление може да отразява и обществените нагласи към сексуалното насилие и ролята на половете. Например мъжете са имали повишена вероятност да преживеят КСН в Гърция и

Испания. Степента на разпространение на преживян БСН също е най-висока в Кипър и най-ниска в Гърция, но спортистите от Гърция имат най-голяма вероятност да преживеят КСН, като най-ниската вероятност се приписва на спортисти от България. Системни проблеми и културни различия също могат да бъдат открити, като се има предвид, че мъжете-спортисти от България, въпреки че имат високо разпространение на преживян БСН и КСН, никога не са ставали свидетели на сексуално насилие, извършено над някой от техните колеги спортисти.

В бъдеще спортните клубове, местните спортни заведения и местата за отдих бяха демонстрирани като най-често срещаните среди за възникване на сексуално насилие, като повече инциденти се случваха в съблекалните и спортните игрища/кортове. Ролята на извършителя също изглежда допринесе до голяма степен за високите нива на разпространение на сексуалното насилие, като повечето участници отговориха, че техните треньори или съотборници често са извършители, подчертавайки ролята на авторитетни фигури, динамиката на властта и близостта. Установено е също, че типът спорт е рисков фактор, като спортистите, занимаващи се с индивидуални спортове, показват по-високи нива на разпространение на БСН, а спортистите, занимаващи се с отборни спортове, са по-склонни да получат КСН. Спортистите, занимаващи се с индивидуални спортове, също имат по-голяма вероятност да станат свидетели на сексуално насилие в сравнение с тези, занимаващи се с отборни спортове.

Анализите също така подчертават, че по-голямата част от спортистите, които са преживели КСН, не са разкрили опита си поради чувство на срам, вина или липса на увереност или защото не са знаели, че техният опит може да бъде идентифициран като вид сексуално насилие. Това може да отразява системен неуспех да се насърчи доверието и да се осигурят безопасни пространства за докладване на случаи на сексуално насилие, както и обучение на хората за различните начини, по които сексуалното насилие може да се прояви. Освен недостатъчното докладване на преживяванията на сексуално насилие, системни бариери могат да бъдат идентифицирани и в липсата на последици за извършителя, когато е направено обвинение.

6. Сравнителен анализ

Синтез

Този доклад, съставен от изследователския екип на проект „RISE“, комбинира данни от вторични изследвания, фокус групи и въпросници, предлагайки цялостна перспектива за сексуалното насилие в спорта. Вторичните изследвания подчертават липсата на хармония в правните рамки, политиките и механизмите за докладване в страните-партньори. Държави, като Испания и Италия, имат стабилни закони, насочени към сексуалното насилие, докато други, като България и Австрия, разчитат повече на общи наказателни кодекси или доброволни насоки. Дискусиите във фокус групите разкриват повтарящи се теми: дисбаланс на властта, неадекватен надзор и обществени табути, всички те допринасят за продължаването на злоупотребата. Експертите подчертават културните норми и йерархичната структура на спорта като критични фактори за злоупотреба, особено в тренировките взаимоотношения един на един.

Резултатите от въпросника количествено подсилват тези теми, показвайки, че 69,3% от спортистите са преживели безконтактно сексуално насилие (БСН), докато 16% са се сблъскали с контактно сексуално насилие (КСН). Трябва да се отбележи, че повечето извършители са мъже на ръководни позиции, като треньори или връстници, като злоупотребите често се случват в неформални условия като съблекални или спортни среди за развлечение. Кръстосаното препращане на източници на данни разкрива сближаване в разпознаването на системни проблеми като недостатъчно докладване, обществено нормализиране на злоупотребите и недостатъчни защитни мерки. Съществува обаче разлика във възприеманата ефективност на интервенциите: докато вторичните изследвания предполагат напредък в страни като Испания, участниците във фокус групите често подчертават пропуските в прилагането, а данните от

проучването отразяват ниски нива на докладване (14,3% от разкритите случаи на КСН). Заедно тези констатации подчертават системните и културни бариери пред справянето със сексуалното насилие в спорта, като подчертават необходимостта от всеобхватни, чувствителни към контекста интервенции, които интегрират правни, образователни и културни реформи.

Сравнения между страните

Разпространението на сексуалното насилие в спорта варира значително в шестте страни-партньори (Кипър, Гърция, Испания, Италия, България и Австрия), повлияно от културни, системни и обществени фактори. Вторичните изследвания показват, че Испания и Италия имат напреднали правни рамки и политики, насочени към сексуалното насилие. Законът за спорта на Испания (Закон 39/2022) и инициативите за защита на Италия (Закон 86/2019) включват ясни механизми за предотвратяване и докладване. Обратно, държави като Австрия и България разчитат повече на доброволни насоки, като например етични кодекси, което води до непоследователни защити в спортните организации. Констатациите на фокус групите допълнително осветляват тези различия. В Гърция и Италия патриархалните норми и „културата на мълчанието“ възпрепятстват докладването и усилията за намеса, докато Испания постигна крачки в повишаването на осведомеността чрез медии и кампании за застъпничество. Австрия и България са изправени пред предизвикателства с недостатъчно докладване поради недостатъчно обучение и ресурси, усложнени от йерархична спортна среда. Въпреки че Кипър показва напредък в програмите за обучение и разработването на наръчници, продължава да се бори с обществените табути и ограничените механизми за надзор.

Анализ на данните от проучването потвърждават тези цифри. Спортисти от всички страни съобщават за високи нива на БСН (54,1%) и КСН (16%), но културните влияния оформят вида и честотата на злоупотребата. Например, вербалният тормоз и сексуалното поведение са били разпространени във всички региони, но дигиталният тормоз се появява по-забележимо в Испания и Австрия. Жените-спортисти са изправени пред непропорционални рискове във всяка страна, изострени от хипер-сексуализацията в медиите и спортните култури. Тези сравнения подчертават споделени предизвикателства, като неадекватни системи за докладване и културна нормализация на злоупотребата, като същевременно подчертават необходимостта от персонализирани, чувствителни към контекста подходи за превенция и интервенция.

Заклучение

Анализ на данните, разкрива системни и множество проблеми и рискови фактори, които допринасят за разпространението на сексуалното насилие в спорта, като подчертават спешната необходимост от структурни и културни реформи. Във всички страни-партньори йерархичната динамика на властта в спортните организации създава среда, в която авторитетни фигури могат да експлоатират спортисти, особено по-млади участници. Това се усложнява от неадекватния надзор във високорискови среди, като съблекални и тренировъчни лагери, където най-често се съобщава за злоупотреба. Културните норми също играят значителна добре вградена роля. Патриархалните нагласи, обществените табути и нормализирането на вербалния тормоз маскират тежестта на насилието и възпират докладването. В Гърция и Италия дълбоко

вкоренените полови стереотипи поддържат „култура на мълчанието“, докато в Испания и Австрия толерантността към неуместни „закачки“ подкопава усилията за осведомяване. По-младите спортисти и жените са изправени пред повишени рискове, тъй като често им липсват познанията или увереността да разпознаят и докладват злоупотреба. Хипер-сексуализацията на жените-спортисти, особено в медийното пространство, допълнително изостря тяхната уязвимост.

Системното недостатъчно докладване на сексуално насилие, вероятно е в следствие пропуските в политиките за защита и механизмите за докладване. Само 14,3% от потърпевшите от КСН докладват подобни случаи, което отразява широко разпространеното недоверие в настоящите системи. Възходът на дигиталните платформи въвежда нови предизвикателства, тъй като онлайн тормозът и подмамването стават все по-разпространени и справянето с тези проблеми изисква всеобхватни интервенции, включително задължително обучение за защита, стабилни и анонимни механизми за докладване и културни промени, за да предизвикат обществените норми. Като се справят с тези системни и културни бариери, спортните организации могат да създадат по-безопасна среда, която дава приоритет на благосъстоянието на спортиста.

7. Обсъждане

Констатациите на изследователския екип, подчертават дълбоките последици от сексуалното насилие в спорта както за спортния сектор, така и за обществото като цяло. Разпространението на безконтактно сексуално насилие (БСН) и контактно сексуално насилие (КСН) в спортната среда отразява системен проблем, който надхвърля отделните организации, култури и нации. Сближаването на констатациите от вторични изследвания, фокус групи и въпросници подчертава спешната необходимост от цялостни реформи в защитата на политиките, културните нагласи и механизмите за системна отчетност.

За спорта последиците са широкообхватни. Сексуалното насилие подкопава интегритета на спортните институции, подкопавайки доверието между спортисти, треньори и ръководни органи. Спортистите, особено по-младите, често зависят от авторитетни фигури за напредък в кариерата, което ги прави уязвими за експлоатация. Тази динамика създава среда, в която злоупотребата е не само възможна, но също така се улеснява от структурни недостатъци, като липсата на надзор във високорискови среди като съблекални, тренировъчни лагери и неформални събирания. Изследователският екип на RISE подчертава, че дисбаланси на властта в рамките на спортните организации, изострени от недостатъчното образование за защита и неадекватните механизми за докладване, поддържат цикли на злоупотреба. Нормализирането на вербалния тормоз, неподходящия физически контакт и подмамването допълнително усложнява тези рискове, подкопавайки етичната основа, върху която се гради спортът. Взети заедно, изглежда, че спортът сам по себе си излага индивида и обществото на положителни и окуражаващи ценности от една страна, но от друга страна носи сериозен потенциал за възникване на вреда.

Нещо повече, социалните последици от тези констатации не могат да бъдат подценени. Спортът, като микрокосмос на обществото, отразява и често разширява по-широки културни норми и ценности. Изследователският екип на RISE подчертава как патриархалните нагласи, обвиняването на жертвите и хипер-сексуализацията на жените-спортисти създават среда, в която насилието не само се толерира, но често то е невидимо. Общественото нежелание да се изправи срещу тези проблеми, съчетано със стигматизиране и недостатъчно докладване, допринася за култура на мълчание, която защитава извършителите и маргинализира потърпевшите. Позволявайки тази динамика да продължи, обществото рискува да поддържа вредни разкази за пола, властта и отчетността.

Констатациите също така сочат пресечната точка на системни недостатъци и културни бариери, които изострят проблема със сексуалното насилие. Във всичките шест страни-партньори – Кипър, Гърция, Испания, Италия, България и Австрия – изследователският екип на RISE наблюдава обща линия от неефективни механизми за докладване и ограничен достъп до услуги за подкрепа за потърпевшите. Това не само обезсърчава потърпевшите да докладват, но също така ограничава събирането на точни данни за разпространението, което е от съществено значение за проектирането на целеви интервенции. Наложително е в бъдеще всички страни да

обединят усилията си, за да осигурят платформа за повишаване на осведомеността на всички нива и социална среда, в която човек може да насърчава, развива и да се чувства психологически/физически безопасен във всяка спортна инициатива. В допълнение, нарастването на дигиталния тормоз въвежда ново измерение на проблема, подчертавайки необходимостта от иновативни и адаптивни стратегии за защита, които се справят с възникващите рискове.

По-широката обществена цена на бездействието е значителна. Сексуалното насилие в спорта има широкообхватни последици за психическото и физическото благосъстояние на спортистите, засягайки тяхното представяне, увереност и дългосрочно ангажиране в спорта. Нормализирането на злоупотребата също така намалява потенциала на спорта като платформа за социално сближаване, овластяване и изграждане на общност. Като не се справи с тези проблеми, обществото рискува да отчужди спортистите и да подкопае положителните ценности, традиционно свързани със спорта, като уважение, справедливост и работа в екип. Чрез по-нататъшно разглеждане на социално-културни фактори, като разширяване на патриархалното съдържание, спортните организации, които могат да насърчат – или да позволят проникването на нагласи за мачо съдържание, могат неволно да насърчат грешни ценности и навици за насърчаване. Взети заедно, може да се предположи, че такова пренебрегване в областта на спорта може да приеме различни форми, като образователно, психологическо, социално и физическо пренебрегване, като по този начин води до вредни и тежки проблеми, които трябва да се решат.

Изследователският екип на RISE се застъпва за многостранен подход за борба със сексуалното насилие в спорта, включващ образование, законодателни реформи и културни промени. Кампаниите за повишаване на обществената осведоменост трябва да поставят под въпрос утвърдените стереотипи и да насърчават култура на отчетност и уважение. Освен това социалните култури, които въплъщават специални социални норми, очевидно ще увеличат вероятността от междуличностно насилие в спорта и са необходими незабавни интервенции на всички нива, вариращи от въвеждане на множество образователни дейности до деконструиране на социални норми и оптимизиране на политиките за социална безопасност, разпоредбите и отговорностите на всички участващи страни. Спортните организации трябва да дадат приоритет на задължителното обучение по защита, независими органи за надзор и достъпни механизми за докладване. Като се справи с тези системни и културни бариери, спортът може да възвърне ролята си на сила за добро, насърчавайки безопасна и приобщаваща среда, която отразява най-доброто от ценностите на обществото.

8. Заключение и препоръки

Изследователският екип на RISE предлага изчерпателен набор от препоръки за справяне с широко разпространения проблем със сексуалното насилие в спорта. Тези препоръки подчертават необходимостта от системни реформи, културна трансформация и съвместни усилия между заинтересованите страни за създаване на безопасна и приобщаваща среда за всички спортисти.

Първо, изследователският екип на RISE се застъпва за задължително образование за защита на всички хора, участващи в спорта, включително спортисти, треньори, администратори и помощен персонал. То трябва да се съсредоточи върху разпознаването, предотвратяването и реагирането на сексуално насилие, с особен акцент върху динамиката на силата и уязвимостите, присъщи на спортните условия. Образователните програми трябва също така да включват модули за съгласие, граници и подходящо използване на авторитет, като гарантират ясно разбиране на етичното поведение. Подобряването на механизмите за докладване е друг критичен приоритет. Екипът препоръчва създаването на анонимни, достъпни и специфични за спорта системи за докладване, които дават възможност на потърпевшите да разкриват насилие без страх от отмъщение. Тези механизми трябва да бъдат допълнени от независими органи за надзор, натоварени с разследване на жалби, осигуряване на отчетност и поддържане на безпристрастност. Редовните одити на политиките за защита от тези органи могат да помогнат за идентифициране на пропуски и да осигурят последователно прилагане. И накрая, насърчаването на жертвите и потърпевшите да потърсят професионална помощ, да говорят и да дадат приоритет на себе си, и като се откажат от лоялността в групата, вградена в

патриархална ценностна система, трябва да бъде изразено, насърчавано и разпространявано чрез подходящи политики и закони за защита на всички спортисти. Продължаващата обществена тема за запазване на властта трябва да бъде предизвикана и властта, задържана от авторитетни структури и лица, трябва да бъде поставена под въпрос за цялостното психологическо и социално благополучие на всички спортисти на международна платформа.

Освен това законодателните реформи са също толкова важни. Изследователският екип на RISE призовава правителствата да укрепят правните рамки, насочени към сексуалното насилие в спорта, като включват ясни мандати за политики за защита, изисквания за докладване и наказания за неспазване. Съвместните усилия между правителствата и спортните организации могат да насърчат разработването на специфични за контекста разпоредби, които отразяват както местните културни нюанси, така и най-добрите международни практики. В допълнение, кампаниите за осведомяване на обществеността са от съществено значение за оспорване на обществените норми, които увековечават злоупотребата. Тези кампании могат да бъдат допълнително подсилени чрез прилагане на подходящи програми за интервенция на социални наблюдатели, които имат потенциала да се намесят и да помогнат за подобряване на ситуацията (Banyard, 2007; 2008; 2018). Тези кампании трябва да стимулират смелостта на потърпевшите, да насърчават равенството между половете и да премахнат стигмата около докладването. И накрая, екипът препоръчва засилване на представителството на жените и маргинализираните групи в ръководните роли в спортните организации, насърчавайки разнообразието и приобщаването. Заедно тези мерки предоставят пътна карта за създаване на по-безопасна и по-справедлива спортна среда, като същевременно се справят със системните и културни бариери, идентифицирани в изследването.

9. Информационни източници:

- Alexander, K., Stafford, A., & Lewis, R. (2011). The experiences of children participating in organised sport in the UK. Edinburgh: University of Edinburgh/NSPCC Centre for UK Wide Learning in Child Protection. Main report. Edinburgh, UK.
- Banyard, V.L., Moynihan, M.M. & Plante, E.G. (2007). Sexual violence prevention through bystander education: An experimental evaluation. *Journal of Community Psychology*, 35(4), 463-481.
- Banyard, V.L. (2008). Sexual violence: Current perspectives on prevention and intervention. *Journal of Prevention & Intervention in the Community*, 36(1-2), 1-4.
<https://doi.org/10.1080/10852350802022225>
- Banyard, V.L. Potter, S.J. Cares, A.C., Williams, L.M., Moynihan, M.M., & Stapleton, J.G. (2018). Multiple sexual violence prevention tools: Doses and boosters. *Journal of Aggression, Conflict and Peace Research*, 10(2), 145-155. <https://doi.org/10.1108/JACPR-05-2017-0287>
- Basile, K. C., DeGue, S., Jones, K., Freire, K., Dills, J., Smith, S. G., & Raiford, J. L. (2016). STOP SV: A technical package to prevent sexual violence. National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention.
- Bjørnseth, I., & Szabó, A. (2018). Sexual Violence Against Children in Sports and Exercise: A Systematic Literature Review. *Journal of Child Sexual Abuse*, 27, 365 - 385.
<https://doi.org/10.1080/10538712.2018.1477222>.
- Brackenridge, C. H., Bishopp, D., Moussali, S., & Tapp, J. (2008). The characteristics of sexual abuse in sport: A multidimensional scaling analysis of events described in media reports. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 6(4), 385–406.
<https://doi.org/10.1080/1612197x.2008.9671881>

- Cheever, J., & Eisenberg, M. E. (2020). Team sports and sexual violence: examining perpetration by and victimization of adolescent males and females. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(1–2), NP400–NP422. <https://doi.org/10.1177/0886260520915549>
- Chroni, S. A., & Kavoura, A. (2022). From silence to speaking up about sexual violence in Greece: Olympic journeys in a culture that neglects safety. *Frontiers in psychology*, 13, 862450.
- Fasting, K., Chroni, S., & Knorre, N. (2014). The experiences of sexual harassment in sport and education among European female sports science students. *Sport, Education and Society*, 19(2), 115-130.
- Hartill, M. J., Rulofs, B., Lang, M., Vertommen, T., Allroggen, M., Cirera, E., et al. (2021). CASES: General Report. The prevalence and characteristics of interpersonal violence against children (IVAC) inside and outside sport in six European countries. Edge Hill University. Available at: https://figshare.edgehill.ac.uk/articles/report/CASES_General_Report_The_prevalence_and_characteristics_of_interpersonal_violence_against_children_IVAC_inside_and_outside_sport_in_six_European_countries/17086616/1
- Jolly, A., & Decamps, G. (2006). Sexual assaults in sport: An exploratory study. *Science et Motricite*, 57, 105.
- Lang, M., Hartill, M., & Sage, D. (2021, November). Child abuse in sport: European statistics. UK National report. In CASES: The prevalence and characteristics of interpersonal violence against children within and outside sport in six European countries: UK results.
- Marsollier, E., Hauw, D., & Crettaz von Roten, F. (2021). Understanding the prevalence rates of interpersonal violence experienced by young French-speaking Swiss athletes. *Frontiers in Psychology*, 12, 726635

McPherson, L., Atkins, P., Cameron, N., Long, M., Nicholson, M., & Morris, M. E. (2016). Children's experience of sport: What do we really know? *Australian Social Work*, 69(3), 348–359. doi:10.1080/0312407X.2015.1055508

Ohlert, J., Rau, T., Rulofs, B., & Allroggen, M. (2020). Comparison of elite athletes' sexual violence experiences in and outside sport. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 50, 435 - 443. <https://doi.org/10.1007/s12662-020-00678-3>.

Parent, S., Fortier, K., Vaillancourt-Morel, M.P., Lessard, G., Goulet, C., Demers, G., & Hartill, M. (2019). Development and initial factor validation of the Violence Toward Athlete Questionnaire (VTAQ) in a sample of young athletes. *Loisir et Societe/Society and Leisure*, 42(3), 471-486.

Parent, S., & Hlimi, K. E. (2012). Sexual abuse of young people in sport. Institut National de Santé Publique Québec. Retrieved from <https://www.inspq.qc.ca/en/sexual-violence/contexts/sport>

Vertommen, T., Demarbaix, S., Kampen, J., and Van Hal, G. (2021). CASES: National Report. The prevalence and characteristics of interpersonal violence against children inside and outside sport in Belgium. Antwerpen: University of Antwerpen.

World Health Organization Report (2004): Preventing Violence: A guide to implementing the recommendations of the World report on violence and health. World Health Organization, Geneva.

ПОДРОБЕН ДОКЛАД RISE

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА СЕКСУАЛНОТО НАСИЛИЕ В СПОРТА

януари 2025 г

Публикувано от Консорциума от организации RISE

Съфинансирано от Европейския съюз

ЗАБЕЛЕЖКА

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA.